ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

43-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

№ 143 (11741)
1968 оной июниин 20, четверг

сэн 2 мүнгэн

й Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Совет-Монгол хани барисаанай уулзалганууд

Б НАЙРАМДАЛАЙ, ХАНИ НҮХЭСЭЛЭЙ ТУГ ДОРО

Октябриин социалис ре-
ан мандаһанай һүүлээр
й түрүүшын декрет —
тухай декрет доро дэл-
эгэй ажалшан арад тү-
Владимир Ильич Ленин
бэлэй... Игэжэ империа-
тэдэ эсэргүү, дайн сэ-
документ хүн түрэлтэ-
анха түрүүшын хууда-
үүшын зам нээжэ үгөө
сагһаа хойшо манай со-
найрамдалай замаар хэл-
дабшаһан, мүн эрдэ-
дардам замаар социа-
нууд согтой дорюунаар
шажа, бүхы дэлхэй дээ-
шээ харуулжа ябаха

эб найрамдалай, совет-
барисаанай митинг—
оперо, балетэй театрта
ай оршон байдалла бо-
гээшэб! Энэ ёһотойл
й һайндэр!

СССР-эй болон МНР-
нууд. Тэдэнэй дээгүүр
й һүлдэ—сагаан дали-
Агууехэ марксизм-лени-
суртал дээрэ үндэһэлэн
засай нэгэн хамта зо-
кэ, арад түмэнэй зол
рамдал хэтэ мүнхэдэнь
түлөө мандаһан ту-
нууд доро суг хамта
абди.

һүртэ тугууд
намилзан,
айн агаар нэбтэ
толорнол,
атар арадай гарнууд
алхалсан,
арюун холбоо
байгуулнал».

тугуудай намилзаан
гол хани барисаанай,
уулзалга, жагсаалай
-эй Улаан-Үдын гор-
нүхэр Бирюков нээ-
тэ хэлэхэдээ, нэн ту-
рьяад орондо айлшалан
нүхэдөө ниислэлэй-
лшадай үмэнэһөө ха-
нэрьемэ альга ташал-
ршалба.

оронуудтай эб най-
хүршэ ажаһуужа, ха-
жэ байһанаа совет
үндэрөөр сэгнэдэг.
ай Республикатай ха-
й жэлһээ жэлдэ улам
хижэнэ,—гэжэ нүхэр
он тэмдэглээд, дэл-
дай агууехэ вождь
түрэһөөр 100 жэлэй
Улаан-Үдын предприя-
тинуудай ямар бэлэг
жэ байһан тухайнь
нэхөөрөөшье манай

республикын шэлэй завод, ЛВРЗ, ПОШ гэхэ мэтын томо предприятинууд жэлһээ жэлдэ улам ехэ продукци үйлэдбэрилэн гаргана. Барилга, байдал түхеэрэлгэдэшье улам ехэ мүнгэн һомологдоно... ВУЗ-уудта, һургуулинуудта интернациональна хани нүхэсэлэй үдэшэнүүд, уулзалганууд үнгэргэгдэнэ. Монгол студентнэр элээндэ эдэбхитэйгээр хабаадана... Энэ халаа энхэ тайбан ажабайдалаймнай амтан нэгэ аша үрэнь мүн.

Совет оромнай социалис гүрэнүүдтэй улам дүтэ халуунаар харилсана. Энэ—ленинскэ гадаадын политикын илан мандаһанай гэршэ мүн.

Социалис оронууд хоорондоо бата бэхи нэгэдэлтэй.

Гэбэшье энэ нэгэдэлдэ һаад тойбо татахые һэдэһэн хара хүсэнүүд бии. Тусхайлбал, Мао Цзэ-дунай бүлэг хархис муухай аяг aaша гаргана. Энээниинь бүхы ажалша арадууд шоо үзэнэ, шобто харана.

Уласхоорондын мүнөөнэй байдалда манай партиин ЦК-гай апрелиин Пленум тодорхой гүнзэгы сэгнэлтэ үгэһэн, мүн онсо шухала шиидхэбэринүүдые баталан абаа һэн. Энэ шиидхэбэринүүд эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ сэгнэшэгүй ехэ туһа мүнөө үзүүлхэ юм.

Игэжэ нүхэр Бирюков хэлээд, социализм байгуулгадаа монгол нүхэдэй бүри ехэ амжалта туйлахыень юрөөбэ, дурсагдаһан митингые нээгдэһэн дээрэ соносхобо... СССР-эй болон МНР-эй магтаал—гимнүүд һүр жабхалантайгаар зэдэлбэ.

Тиин нэн түрүүлэн, эб найрамдал хамгаалха совет Комитедэй гэшүүн, республикын Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр **А. У. Хахалов** трибунада гаража, монгол нүхэдөө амаршалба.

— Манай энэ уулзалга игээд дүүрэхэ тээшээ дүтэлбэ,—гээд нүхэр Хахалов тэмдэглэбэ. Саашань Хяагта хотодо, Сэлэнгын аймагта, Улаан-Үдын зарим предприятинуудта монгол нүхэдэй хүрэһэн, тэдэниие хүдөөгэй ажалшадай, олон тоото хүдэлмэришэдэй айхабтар хани халуунаар угтаһан тухай хөөрэбэ.

Удаань уласхоорондын байдалда тодорхой шэнжэлэл хэжэ, Америкын ээрхэг түримхэйшүүлэй жэрхэмшэгтэ муухай үйлэ хэрэгүүдые элишэлбэ. Үнэхөөрөөшье, америкынхид түрүүтэй «хүрэнгэтэ ороной хүн дүрсэтэ алууршад хүнэй шуһаар хүсэтэй баянаа һайрханал».

Харин тиихэдэ Советскэ Союз түрүүтэй бүхы социалис гүрэнүүд, тэрэ тоодо Монголой арадай республика эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэнэл. «Эрхэ сүлөөгэй инаг халуун найрамдал эбтэ хүсэеэ илалтын замда жагсаанал».

Нүхэр Хахалов манай орондо Агууехэ Октябриин социалис революциин 50 жэлэй ойе яажа, ямар үргэнөөр тэмдэглэһэн, КПСС-ые тойроод бүхы хүдэлмэришэд, таряашад, интеллигенциин, залуушуулай улам нягтаар жагсаһан тухай, мүн партиин XXIII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые тэдэнэй шэн зоригжолтойгоор бэелүүлжэ байһан тухай, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо—ажалай бэлэгүүдэй бэлэдхэгдэжэ байһан тухай хөөрэбэ.

Тиин Монголой хүгжэлтэ, дэбжэлтэ, МНРП-гэй хүтэлбэри доро экономико, культураяа хүгжөөхэ талаар тэрэнэй туйлаһан асари ехэ амжалтанууд, ороноо индустриально-аграрна болгохын түлөө монголшуудай ямар ехэ шэн зоригжолтойгоор тэмсэжэ байһан тухай, МНР-тэ СССР-эй ехэ туһаламжа үзүүлдэг тухай хэлэбэ.

Игэжэ бэе бэетэеэ нүхэсэн энхэ тайбан ажаһуужа, хүгжэжэ байһан гүрэнүүд дайн сэрэг үүлхэн һүжэрөөгшэдтэ эсэргүү тэмсэл ябуулна.

Бүхы дэлхэй дээрэ революционно хүсэнүүд нэмэнэ.

Социалис, бэшэшье гүрэнүүд баатарлиг Вьетнамда туһалнал.

Теэд үнэхөөрөөшье:

«Дайнай түймэр дахин һүжэрөөн галзуурдаг
Дайсанай зүрхэн үдэр бүри һуларнал».

Саашадаа эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй улам үргэдэхэ, илан мандаха байһан тухай мэдүүлээд, нүхэр А. У. Хахалов монгол нүхэдтөө һайн һайхан юрөөлнүүдээ айладхаба.

Социалис Ажалай Геройн алтан одо толоруулан, Улаан-Үдын мяхаконсервын комбинадай хүдэлмэришэн нүхэр **Филиппова** трибунада гаража, монгол нүхэдөө, мүн Новосибирскһээ болон бусад городуудһаа ерэһэн айлшадаа аргагүй урин налархайгаар амаршалба. Хяагтада монгол нүхэдтэй уулзалгын сэдьхэлээ хүдэлгэмөөр үнгэрһэн тухай, Монгол бүлэгөөрөө ошожо, техническэ туһаламжа хүргэһэн тухайдаа мэдээсэбэ.

— Монгол нүхэдтөө бүри ехэ амжалта хүсэнэбди. Тэдэнэй амжалта бидэнэй амжалта мүн.

Бидэнэй хоорондын хани нүхэсэлые ямаршье хара хүсэн таһалжа шадахагүй.

Эб найрамдал саашаданъ бэхижүүлхын тула бүхы хүнүүдые улам нягтаар жагсаая, улам оролдосотой шударгыгаар ажаллая—гэжэ нүхэр Филиппова уряалба.

Хүрпэ СССР болон МНР-эй хани нүхэсэлэй түүхэ, ородой гурбан революциин, граждан дайнай үедэ энэ барисаанай улам бэхижэн хатуужаһан, дарлагшадта эсэргүүгээр, шэн баатарлигаар монгол арадай бодоһон, саашадааше ород, монголшуудай эбтэй һайханаар зэргэ оршон ажаһууһан тухай түүхын эрдэмэй доктор нүхэр **Хаптаев** хэлэбэ.

— Уласхоорондын империалис этэгээдүүд ээрхэг түримхэй ябуулгаяа үргэлжэлүүлнэ. Энээниинь совет залуушуул, тэрэ тоодо улаанүдынхид гүнзэгы ехээр зэбүүрхэн буруушаана; манай хотын залуушуул эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ улам эдэбхитэйгээр жагсана. Вьетнам арадта туһаламжа үзүүлхэ жасада хубитаяа оруулхын тула воскресниигүүдые, концертнүүдые үнгэргөө һэмди. Хэдэ мянган һурагшад Вьетнамай үхибүүдтэ бэлэг сэлэгүүдээ эльгээһэн байха,—гэжэ технологическа институдай студент нүхэр **Огалова** мэдүүлбэ.

Мүн республикын түрүү предприятинуудай нэгэн—«Электромашина» заводой директор нүхэр **Бурлов** монгол нүхэдтөө бүхы коллективэйнгээ үмэнэһөө амар мэндые хүргэбэ.

— Социалис оронуудай хани нүхэсэл бүхы дэлхэйн ажалшадта үльгэр жэшээ боложо үгэнэ... Бүхы талаараа совет болон монгол арад нэгэ амин болонхой.

Бэе бэедээ хододоо туһалалсанабди. Манай заводой гаргаһан машинанууд МНР эльгээгдэдэг. Мүн хүршэнэрһөө хэрэгтэй эд бараа абанабди.

Ехэ һайхан даа энэ нүхэсэлнай!

Монгол хани барисаан булад мэтэ бүхэ хүдэр лэ!—гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр Монголой делегациие толгойлогшо нүхэр Ширендыбтэ Улаан-Үдын горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Сыренов** дурасхаалай улаан туг барюулба. Энэнь уулзалгые бүришье һүр жабхалантай болгоно.

Эб найрамдалай совет комитедэй түлөөлэгшэ, элитэ уран зохёолшо нүхэр **М. Н. Алексеев** Буряад орондо айлшадые айхабтар хани халуунаар, анхаралтай һайханаар угтаһан тухай баясан мэдүүлбэ, монголой делегацида «Меконг гал дүлэн соо» гэжэ Вьетнам арадай баатарлиг тэмсэл тухай документальна шэнэ кинофильм нэрьемэ альга ташалга доро бэлэглэбэ.

Удаань угаа хани халуунаар угтагдан, Монголой делегациие толгойлогшо, МНР-эй Наукануудай академиин президент, академик нүхэр **Ширендыб** трибунада гараба.

— Манай хоёр ороной түлөөлэгшэд хилэ дээрээ уулзаба... Хилэ дээрэхи амгалан тайбан байдалнай үни сагһаа хойшо бидэнэй һайн һайхан заншал болонхой.

Эб найрамдалта байдалые баталан тодолхын тула революциин урда тээшье хилэ дээрээ уулзадаг байгаабди. Энэмнай Октябриин революцiһаа хойшо бүри гүнзэгы удхатай болоо,—гэжэ нүхэр Ширендыб хэлэбэ. Тиин Буряад орондо тон һайн һайханаар угтуулһан тухайдаа, «1921 ондо хяагтынхид манай Сүхэ-Баатарые ямар һайханаар угтаа һэм, эгээл тиимээр лэ бидэниие мүнөө угтаба,—гээд хөөрэбэ. Мүн бэшэшье газар нютагуудаар, предприятинуудаар ябаһан тухайдаа, илангаяа нарин сэмбын фабрикада олон шэнэ юумэ хараһан, үзэһэн тухайдаа, совет эхэнэрнүүдэй эрхим түлөөлэгшэдэй нэгэн, фабрикын директор К. П. Альцман тухай онсо тэмдэглэбэ.

Тиигээд хани халуунаар угтаһанай түлөө республикын бүхы ажалшадта баяр хүргэбэ.

Удаань уласхоорондын байдал, манай арад, партинуудай интернациональна холбоо барисаан тухай дэлгэрэнгыгээр тогтохо зуураа, энэ холбоомнай бидэнэй ехэ туйлалта, омогорхол мүн гэбэ.

Һүүлээрнь монгол мэргэжэлтэдые эдэбхитэйгээр һургалсаһанайнь, арадуудай хани нүхэсэл бэхижүүлхын тула шударгыгаар тэмсэһэнэйнь түлөө, Октябриин революциин 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Буряадай бүлэг хүдэлмэрилэгшэдые «Хани нүхэсэл» гэжэ медаляар шагнаха тухай Монголой правительствын указ нэрьемэ альга ташалган доро уншажа үгэбэ.

Тиигээд совет-монголой хилэ шадар болоһон уулзалгануудай мэдүүлгэ—америкынхидэй ээрхэг түримхэй политикые эрид буруушааһан шухала документ нэгэн дуугаар, ехэ баярай оршон байдалда баталагдан абтаба.

Энэ хуралдаанай түгэсхэл дээрэ совет, монгол артистнууд һонирхолтой концерт харуулба.

«Үхэлэй хара үхэр буунууд
таглагдан,
Үнэн сэхэ арадай хүсөөр
хуряагдахал,
Хуби заяанай хурса зориг
гэрэлтэн,
Коммунизм байдалай алтан үүдэн
нээгдэнэл».

Р. ЦЫБИКОВ.

ЗЭ ЭДЭШЬЕ ДАЙН БҮ БОЛОГ!»

Репортаж

МОНГОЛ оронһоо ерэ-
йлшаднай манай рес-
тын, Сэлэнгын аймаг
, ажалша бэрхэ хү-
шаһанай удаа Улаан-
шалан бууба. Энэнь
айлшалалган бэшэ,
совхоз болон промыш-
тинуудта болоһон ми-
айлшаднай үгэ хэлэ-
рондын байдалай зү-
дардуу байһан эгээл
найрамдалай түлөө
элтэн һаналаа нэгэдэн
эсэхэ ёһотой гэжэ

ЧАС. Буряадай ги-
орденто ЛВРЗ ха-
оошье талаһаа шэмэг-
той. Хүдэлмэришэдэй
нэй тэгэн дунда В. И.
ет, баатаршалхы ажа-
абаһан тугууд, эб
хани барисаанай ло-
агдана.

лай, хани барисаанай
лэр үшөө хахад час
оно. Заводой началь-
дун Буряадай түрүү-
-ЛВРЗ-гэй хайшан гэ-
эсэгэ ороноо хам-
й хүшэр үедэ эсэхые
рһэн хүдэлмэришэд,
байдал ба ажаһуудал,
саашанхи хараа түсэ-
богонихоноор хэлээд,
лтэр заводой зарим
р ябажа харахые ду-
дай хойно хойноһоо
мантан томо механи-
орожо ябатарнь, ур-
алис Ажалай Герой,
н Анисим Николаевич
гараба.

агты, манай заводой
охо Анисим Оширов-
водой начальник А. П.

Тиихэдэнь айлшадай дундаһаа шүрбэһэлиг бэетэй, хуурай һалхинда хүрилтэрөө үлеэгдэһэн нюуртай, энеэбхилэд гэһэн хүн гаража ерээд, ажалша хүдэр гараа һарбайхадань:

— Чойнжурын Лувсан, ажалай герой, мэдээжэ хонишон!—гэжэ Монголой делегациие хүтэлбэрилэгшэ, Монголой Наукануудай академиин президент **Б. Ширендыб** энеэбхилэн хэлэнэ.

Шударгы ажалаараа суурхаһан хоёр геройнууд гар гарнуудаа барилсаад, монгол ба буряад заншалаараа амар мэндээ хүргэлсэбэ.

Механическа, дизельнэ болон вагон хабсаралгын цехүүдтэй танилсаад, хүдэлмэришэн хүнүүдтэй хани халуунаар хөөрэлдөөд, хүндэтэ айлшад митинг тээшэ лараба.

ҮДЭРЭЙ 16 ЧАС 30 МИНУТА. Заводой талмай дээрэ хүдэлмэришэд айхабтар олоор суглараhхай. Айлшадай трибуна дээрэ гарахые бултаараа хүлеэжэ ядана. Совет-монгол арадуудай хоорондохи хэтын мүнхэ хани барисаанай митинг одоошье нээгдэһэн дээрэ тоологдожо, МНР-эй болон СССР-эй гүрэнэй гимн һүр жабхалантайгаар ханхинашаба. Гимнын согтой дорюун аялган доро эрэлхэг зоримгойгоор зогсожо байһан ажалша, бэрхэ хүдэлмэришэдые харахада үнэхөөрөөшье омогорхомоор. Эрхэ сүлөөгэй нангин тугые дээрэ үргэжэ ябаһан хүдэлмэришэн анги хадаа бүхы хүн түрэлтэнэй түрүү зэргэдэ ябахал ёһоороо ябана бшуу. Мүн даа. Эдирхэг залуу хүдэлмэришэдэй эхэ, эсэгэнэрынь Буряадай гигантые барилсажа гараад, республикымнай индустриин үндэһэ һуури табилсаа һэм шуу. Тиихэдэ Монголой академик Б. Ширендыб ЛВРЗ-гэй һууриин шулуу табилсаһан байна.

Хүнүүд хойно хойноһоо һубарилдан трибуна дээрэ гаража, эгээл мүнөө үедэ эб найрамдалай, хани барисаанай тон шухала байһые онсолон тэмдэглэнэ, Вьетнамай газар дээрэ хорото муухай дай хэжэ, үдэр бүхэндэ үхэл асаржа байһан американ түримхэйшүүлые шүүмжэлэн хэлэнэ. Эб найрамдалай, хани барисаанай гүнзэгы удха шанартай байһан тухайда ЛВРЗ-гэй дизельнэ цехэй мастер нүхэр **Торонов**, вагон хабсаралгын цехэй комсомольско организациин секретарь нүхэр **Солчатова**, локомотив хабсаралгын цехэй слесарь, коммунис ажалай ударник нүхэр **Матвеев**, совет-монгол хани барисаанай бүлгэмэй президиумэй гэшүүн, МНР-эй хүнгэн промышленностиин министрэй орлогшо **Б. Жамьян**, эб найрамдал хамгаалха совет комитедэй президиумэй гэшүүн, мэдээжэ совет уран зохёолшо **М. Н. Алексеев** гэгшэд үгэ хэлэбэ.

Һүүлээрнь ЛВРЗ-гэй начальник А. П. Гладун заводойнгоо һүлдэ тэмдэг—Улаан туг монгол нүхэдтөө бэлэг болгон барюулна. Ажалша бэрхэ хүдэлмэришэдэй хүлһэ шэнгээһэн энэ нангин тугые МНР-эй академик Б. Ширендыб абахадаа:

— Хүдэлмэришэ хүдэр гартанай бэлэглэһэн энэ тугые Монголой хүдэлмэришэн анги дээрэ үргэжэ, совет-монгол арадуудай хоорондохи хэзээдэшье эбдэршэгүй хани барисаанай һүлдэ тэмдэг болгон хадагалжа ябаха!—гэжэ хэлэхэдэнь, митингдэ суглараһад халуунаар альга ташалдаа

М. ОСОДОЕВ,
манай тусхай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. МНР-эй Наукануудай академиин президент Б. Ширендыб Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Н. Б. Пивоваровта хани барисаанай медаль барюулжа байна. 2. Буряадай гигант—Ленинэй орденто ЛВРЗ-дэ болоһон совет монгол арадуудай хоорондохи хани барисаанай митингын үедэ.

Э. ЛАПИНАЙ фото.

ХАНИ БАРИСААНАЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

Финляндиин Президент Урхо Калева Кекконенэй хүндэлэлдэ сайлалга болоо

БАЙГАЛ ДЭЭРЭХИ ЛИСТВЕНИЧНЭ ТОСХОН, июниин 18. (ТАСС) СССР-эй Верховно Соведэй, Советскэ Союзай Правительствын уряалаар манай орондо амархаяа ерээд байһан Финляндиин Республикын президент Урхо Калева Кекконен Байгалай эрьедэ гурбадахи үдэрөө айлшалжа байна.

Ажалшадай депутадуудай Эрхүүгэй областной соведэй гүйсэдком Урхо Калева Кекконенэй хүндэлэлдэ мүнөөдэр сайлалга эмхидхээ, тэрэ сайлалга дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин байлсаа.

Хани ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн сайлалга дээрэ А. Н. Косыгин, Урхо Калева Кекконен хүндаганууды үргөө.

МАРШАЛ И. И. ЯКУБОВСКИЙ ЧССР ЕРЭБЭ

ПРАГА, июниин 18. (ТАСС). Варшавын договорто хабаадалсадаг гүрэнүүдэй нэгэдэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главна командалагша Советскэ Союзай маршал И. И. Якубовский мүнөөдэр Чехословаки ерээ.

Варшавын договорто хабаададаг гүрэнүүдэй нэгэдэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдэй штабай түсэбөөр хараалагдаһанай ёһоор, маршал И. И. Якубовский хамтын командно-штабуудай сэрэгэй һургуулинуудые хүтэлбэрилхэ юм гэжэ ЧТК агентство мэдээсэнэ.

„КОСМОС-227" НИИДЭЖЭ ҮРГЭЛЖЭЛЬӨӨР

ТАСС-ай мэдээсэл

Газарые тойрон дабшаха ээлжээтэ хэмэл одон— «Космос-227» 1968 оной июниин 18-да Советскэ Союзһаа табигдаа.

1962 оной мартын 16-да ТАСС-ай соносхоһон программын ёһоор замбуулинай дайдые шэнжэлхэ зорилготой научна аппаратура хэмэл одондо тодхоотой.

Хэмэл одондо тодхогдоһон аппаратура һайнаар хүдэлнэ. Тоо бүридхэн абадаг центр абтаһан мэдээсэлнүүдые согсолжо байна.

„ИКАРАЙ" ДҮРСЭ БУУЛГАГДАА

Казаниин университедэй дэргэдэхи астрономическа абсерватори июниин 15-най һүни «Икар» гэжэ багахан планетын дүрсэ буулгаа. Буулгаха үедэнь тэрэ планетэ газарһаа 8 миллион километрэй зайда дабшажа ябаа.

(ТАСС).

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

РЕСПУБЛИКЫН ХЭБЛЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Хэблэлдэ үни удаан саг соо һайнаар хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө, «Правда Бурятии» газетын 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха:

Башкуев Тарас Павловичые—«Правда Бурятии» газетын редакциин хүдөө ажахын таһагые даагша.

Березков Олег Петровичые — «Правда Бурятии» газетын номер гаргагша.

Дениченко Тамара Матвеевнае — республиканска типографиин линотипистка.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1968 оной июниин 18.

АЛИШЬЕ АЖАЛДА— ОРОЛДОСО

Шэнээр баригдаһан байрын гэрнүүдэй, мүн һургуулиин болон соёлой байшангуудай досоо талын ажал харюусалга ехэтэй. Ажалша зоной шэнэ гэрнүүдтэ нүүн орожо, тэдэнэй зохид һайнаар амархын тула, һургуулинуудай досоогоо һаруул таарамжатай һайн байхын тула штукатурка хэдэг.

Ниислэл хото Улаан-Үдэдэ баригдаһан олон гэрнүүд бидэнэй гараар шэмэглэгдэн гоёогдоһон, шэрдэгдэһэн байна. Манай бригадын хүдэлмэришэдэй муу шанартайгаар ажалаа бүтээжэ, гүрэнэй комиссиин гү, али хүн зоной зүгһөө муу сэгнэлтэ абаһыень би һананагүйб. Хэһэн ажалнай һайн сэгнэлтэдэ хүртэдэг.

— Бидэнэр табан жэлэйнгээ даабариие болзорһоонь урид дүүргэхэ ёһотойбди. Ажалша зоной ажаһууха, манай үхибүүдэй һураха һургуулиин гэр баринабди. Тиимэһээ ажалдаа голодоһо гаргажа болохогүй. Бидэнэй бүтээһэн ажал һайн шанартай байха ёһотой,—гэжэ манай бригадир Мария Степановна Быковская ходо хэлэдэг.

Иимэ эрилтэ тон зүбөөр табигдана. Муугаар, хайша хэрэгээр штукатурлагдаһан гү, али сонхын рама, үүдэ, шала дутуугаар шэрдээ һаа, өөһэдтөө л мууе хэхэ байнабди. Ушарынь гэхэдэ, тиимэ гэрнүүдтэ зөөжэ ороһон зон барилгашадай ажал тухай һайшаалта үгэ хэлэхэгүй бшуу.

Урдань шэрдэгшэдэй ажал хүндэ байгаа. Бүхы ажалаа гараар бүтээдэг бэлэйбди. Игэжэ хүдэлхэдэ нобшо удаан, барилгашье болзор соогоо тушаагдахагүй, һаатадаг һэн.

Манай ажалда оньһон техникэ нэбтэрүүлэгдэжэ захалба. Мүнөө тусхай оньһон түхеэрэлгээр избёосхо сасаргажа, гэрэй хана сагааданабди. Тиигэжэ энэ түхеэрэлгын ашаар хорин хүнэй бүхэли халаан соо хэхэ ажалые хоёр хүн нэгэ час соо хэжэрхинэ.

Ууралаар гэр дулаасуулха батарейнүүдые гараар шэрдэхэдэ утаа нобшо һэн. Шэрдэгшэд эндэ ехэнхи сагаа гээдэг, шэрэшье ехээр гарадаг байһан. Нёдондо жэлһээ хойшо бидэнэр тусхай түхеэрэлгэ хэрэглэн, гэрэй палааха, батарейнүүдые шэрдэжэ захалаабди. Гэрэй досоо талын ажал хэгшэд һайн шанартайгаар, түргэн саг соо даабаряа дүүргэхэ арга боломжотой болобо.

Хэрбээ урдань шэрдэгшэдэй бригада хорин хүнһөө бүридэдэг һаа, мүнөө долоо-найман хүнһөө бүридэһэн бригада ехэ ажал бүтээжэ шадана. Байрын шэнэ гэрнүүд урдынхиһаа һураггүй түргэнөөр шэрдэгдэжэ, ашаглалгада үгтэнэ.

Манай бригадын шэрдэгшэд Анна Ерофеева, Александра Матвеева түргэн саг соо оньһон түхеэрэлгэ хэрэглэжэ һураа. Эдэ хоёр түрүүшүүлнай халаанайнгаа даабари 130—140 процент дүүргэдэг, хэһэн ажалайнь шанар ходо һайн байдаг.

Мүнөө манай бригадада Министрнүүдэй Соведэй залгалаа байшангай досоо талые шэмэглэхэ талаар харюусалгатай ажал үгтэнхэй. Энэ ажалаа саг болзор соонь һайн шанартайгаар дүүргэхэ зорилго урдаа табяабди.

З. АЖЕЕВА,
Буряадай барилгын управлениин 3-дахи СМУ-гай шэрдэгшэн.

КОММУНИСТ
тухай хөөрөөн

УУЖАМ ЯРУУНЫН ХОЙМОРТО

ҮДЭРТӨӨ ЭСЭБЭ сусабашье, энэ һүни Нимбу Эрдынеевитэй үргэһэ нойрынь огто хүрэжэ үгэбэгүй. Ехэ хүдэлмэриин урда тээ хамаг бухы юумэеэ дахин дахин шүүжэ, хаража үзэдэг зан шалтай хүн гээшэ ха. Энээниие юугээр тайлбарилтайб? Магад өөрынгөө харюусалга юунһээшье үлүүтээр һанадаг үнинэй коммунистын жама ёһон тиимэшье байжа болоо.

Нимбу Эрдынеевичэй харюусалга, уялгань ехэ. Зунай зуун үдэр соо үхэр бүхэнэйнгөө шэгнүүрые зуун килограммаар нэмээхэ гэжэ шиидээд, өөрынгөө һайхан үүсхэлтэ һэшхэлээр республикынгаа бүхы малшадые уряалһан байна ха юм.

Иимэ ехэ зорилго бэе дээрээ даажа абаад дүүргээгүй һаа, ямар муухайб. Оролдохоньшье оролдогдохо. Мүнөө жэлдэ сагай уларил тиимэшье һайн бэшэ. Үгайдхадаа хабартаа хүйтэржэ, ногооной гараса муушаг. Июньшье һүрхэй бэшэ. Һаянай һүниндөө хоёр-гурбан градус болотороо хүйтэрөөд абаба. Малай бууса, нэмэри газарта яһала ногоотой даа. Энэ мэтын бодолнууд Нимбу Эрдынеевичэй толгойдо хойно хойноһоо һубарилдан орожо, зүрхэ сэдьхэлыень хүлгүүлнэ.

Нимбу Эрдынеевич өөрөө яһала һүргүүли һүдартай хүн гээшэ. Партиин эльгээһэн лэ газарта бүхы хүсөөрөө, үнэн сэхээр хүдэлжэ ябадаг. Наһатай боложо, гүрэнэй зүгһөө тусхай пенси абадаг. Тиибэшье хара амяа хараад һууджа шададаггүй. Ажал хэжэ ябахада, бэедэ хүнгэн шэнги байгша гэжэ хөөрэдэг...

— Да... нэрээ бузарлаhхаар, яһаяа хухара гэлсэгшэ. Туршалал болоо гүб даа,—гэжэд, Нимбу Эрдынеевич газаашаа гарана.

Һаяшаг үүр хираалжа, Яруунын нуурнуудһаа хүйтөөр амилжа байба. Тала дайда гэхэдэ, хүхэ манан тэрлигээр хушагдаад байһандал үзэгдэнэ. Оршон тойрон бүдэг бадаг харагдана. Нугаһа галуунай, ан гүрөөлэй, хүхы шубуунай ирагуу һайхан аялгаар хүбшэ тайга зэдэлэн байна гү гэхээр сууряатана. Тунгалаг арюухан агаараар сээжэеэ дүүрэн амилһаар, Нимбу Эрдынеевич малнууд тээшээ аргаахан гэшхэлнэ.

— Үдэртөө халуун болохо магадгүй ха. Үглөөнэй һэрюүнээр малаа бэлшээжэ үрдихэ байна,—гэжэ Будажабэ бодоно. Һүни орой болотор һайн бэлшээридэ ябаһан мал юун түргөөр бодоод орхихо һэм даа. Эндэ тэндэ уухилалдан, хибэдэһээ хибэжэ хэбтэнэд.

«һээдь, һаадь,—гэжэ ябаад, тэдэнээ арай гэжэ бодхоожо, баруун хойто жалга руугаа залана. Заяхуурһан янзатай, нэгэ—хоёр, газар шанмлһээр мал субажа оробо даа.

Иимэ эртэ харууһагүйгөөр малаа орхижо болохоор бэшэ. Сатхалан хадаа субаһаар субаад, ой модоной шэрэнги соогуур таража болохо бшуу. Нимбу түргэхэн гэрһээ эдихэ юумэ, уншажа дүүргээдүй номоо абаад, үхэрэйнгөө хойноһоо халбайса гүйлгэбэ.

— Уржадэр адуулһан газарни яһала һайжараад байна,—гэжэ Нимбу Эрдынеевич аман соогоо дуугараад, малайнгаа урдуур тогтоон һагад моринһоо бууба.

Зунай игаабари дулаан үдэр болохо хэбэртэй. Һаяхан гаража байһан наранай элшэ Ехэ-Яруунын мүльһэн хуяг дээгүүр хашарһан мүнгэ ханхинуулһан шэнгээр үзэгдэбэ. Һүниин хүйтэндэ «бэгзыһэн» ногоон һэргэжэ, наранай халуухан элшэ тээшэ һарбайһан юумэндэл һарсайлдана.

Нимбу Эрдынеевич дэгэлэйнгээ хармаан һуулижа, «Москва—манай оронной ниислэл хото» гэһэн ном гаргаад уншана.

Зуу гаран үхэрөө арбан хурган шэнгээр таниха: абари зангыень мэдэхэ болоһон хүндэ амар шэнги байдаг гээшэ ха.

* * *

— Одоол олобо хабли. Нимбу Эрдынеевичнай малаа адуулжа ябана ха,—гэжэ Нарһатын совхозой директор Ринчин Хамаевич Бадмаев машинаяа залана.

Нарһатын совхозой түб һууриһаа наяад модоной газарта хүрэтэр Нимбу Эрдынеевич Будажабэ тухай хэдэн олон магтаалай үгэнүүдые совхозой директор хэлээб даа! Эдэ бүгэдыень хэлэхэ, бэшэхэ болоо һаа, зузааншаг ном болошохо аа гү. Совхозой совхоз болоһоо хойшо мал ажал дээрэ хүдэлжэ ябана. Сохом арба гаран жэл болоо ха. Энэ үе соотоо сула залуу мал харууһална. Нилээд ехэ дүй дүршэлтэйшье болоо. Жэл бүри хүбшэ тайгын бэлшээридэ малаа гаргажа, шэгнүүрыень центнер центнерээр нэмээгээд бусаадаг. Хэдэн удаа шагнагдаһан, Москва выставкэдэшье ошоһон байха.

Бидэнэй хүрэжэ ерэхэдэ, Нимбу Эрдынеевич үнөөхил номоо уншажа һуутараа түргэхэн бодоод, маанад тээшэ гэшхэлбэ. Нюргаар үндэршэг, хүнгэн даа, хөөрүү налгай зантай хүн. Жараадтай гэхын аргагүй. Хөөрэжэ байхыень харахада, нара һалхинда хүрилшэһэн шэг шарайдань дүн сагаан шүдэд ялалзан, хурса нюдэниинь ошотоно...

— Би хүгшэнтэеэ суттаа хүдэлнэб.

— Хоюулан коммунистнууд. Үгэдөө хүрэдэг зон даа,—гэжэ директор хөөрэнэ.

— Юрэдөө хүдэлөө болоошогүй даа. Мүнөө жэлдэ толгой бүхэнэйнь шэгнүүрые сүүдхэлээ килограмм, килограммһаа дээшэшье нэмээхэ һанаатайбди. Юун болохо юм.

Итгэжэ хэлээд, Нимбу Эрдынеевич Будажабэ малаа харуулхаяа бидэниие дахуулжа абаашаба. Бэлшээреэр муу гэхын аргагүй. Налюур нугашье, хяагтай добошье газар бии. Тойроод уһатай. Малай яһала таргалхаар газар.

— Талада байһандаа орходоо нилээд заһараа ха?—гэжэ совхозой директор асуугаад абана.

— Яһала һайн болоо ааб даа. Энээн соомнай элдэб янзын үхэр байха, бэе муутай, таргалхагүй мал гэжэ байха. Эдэ малые зунай зуун үдэр соо зуун центнерээр шэгнүүрыень нэмээхэ болоноб. Тиигээд ерэхэдээ, хоёр центнерэй үхэр гурбан центнер болоод түшаагдаха байна. Иимэл байлал даа,—гэжэд, тогтууритайгаар бэлшээжэ ябаһан мал соогуураа дахуулна.

Мал соогуур орожо харахада, жиритэл адлирхуу бэетэй. Бараг таргалжа ябаһан янзатай. Үһэ зүһэниинь һайхан, хурса болонхой. Эндэ тэндэ дабһан адхаатай, мал ерээд лэ амтархан байжа долёоно.

— Эндэмнай хужар гэжэ байхагүй. Зуһаланда орохоһоо урид дабһа асаржа хаягшабди,—гэнэ директор.

— Мал дабһа аргагүй дуратайгаар долёодог. Дабһа эдижэ байхадаа уһалха, эдеэлхэ дуратай болодог. Тиихэдээ таргаласатай байна ха юм.

Нимбу Эрдынеевич Будажабэ олон жэл соо мал дээрэ ябахадаа, эндэхи бэлшээриингээ газар, уһа ногооной нгоо шанарые ямаршье мэргэжэлтэдһээ дутуугүйгөөр мэдэхэ болонхой. Зуһаланда гарахынгаа урда тээ хазаар морёор ябажа, бэлшээриингээ бүхы газар хаража үзэдэг. Тиигэһэн хойноо хаана, ямар газарта, хэзээ адуулхаяа бэлшээреэ хэн болгон таһалдаг заншал... руун адуулһан газарта... дүрбэ хоноод малаа асар...

— Нэгэ газарта адуу... хада ногоогүй. хооһон... шодог ха юм даа. Мал... һөнюушархуу амитан бай... нөөдэр эндэ адуулаад, үглө... доо тээ адуулхадаш тогт... һайнаар бэлшэхэ. Энэ... участок соогоо. Би жир... шээреэ таба-зургаан участ... гологби,—гэжэ Будажаб... саяа» тайлбарилна.

— Танай уялгые обко... ро, Министрнүүдэй Совет... ха. Амаршалнаб,—гэжэд... директор Ринчин Хамаев... жабэйн гарые үшөө дахин...

— Һайн даа. Уншаа... гэжэд Нимбу Эрдынеевич... ман тээшэ харана...

Манай тэндэһээ бусаха... ла орой болоод байба. Үд... ран урга татан орожо, о... одо мүшэд наадажа заха... һатын нуурнууд тээһээ... амилна. Бухэли үдэртөө... садаһан мал хүндэшэг... лалдаһаар байра тээш... тогтонгүй субана.

— Мүнөөдэр үхэрнүү... сал садаба,—гэжэ һанаж... шан малайнгаа хойноһ... гэшхэлүүлнэ.

Ц-Д. ДАМБ...

Нефтиин промышленностиие гүрэнэй мэдэлдэ абаха тухай

Ленинскэ декредэй гараһаар 50 жэлэй ойдо

МАНАЙ ИНДУСТРИИН ОМОГОРХОЛ

Мүнөө манай байһан үе сагые замбуулиниие эзэмдэлгын, атомна ба полимернүүдэй үе саг гэжэ нэрлэдэг болонхой. Тэрэнь зүб ааб даа. Зүгөөр мүнөөнэй зуун жэлые баһа моторнуудай үе саг гэжэ нэрлэхэдэ мүн лэ зохихо байна бшуу.

...1896 ондо бүхы дэлхэйн бүмбэрсэг дээрэ оройдоо 4 автомобиль бии байһан юм. Мүнөө болоходо 200 миллион гаран автомашина бии. Гэхэ зуура автомобильһаа гадна, үшөө самолёт болон трактор, комбайн ба танк мэтын мотоороор хүдэлдэг машинанууд бии ха юм.

Танк тухай хэлэхэдээ, сэрэгэй техникэдэ мотоорой али тухай ехэ үүргэтэй байһаниие харуулһан нэгэ иимэ жэшээ абаха хэрэгтэй. Дүүрэн бэшэ мэдээнэй ёһоор, дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ 200 мянга гаран самолёт, 150 мянган танк, 40 миллион автомобиль нэгэн доро сэрэгтэ хабаадалсаһан байха юм. Тиихэдээ мотоорнуудай бүхы хүсыень хамталхада, 5 миллиард гаран мориной хүсэнтэй тэнтэй байба. Тиимэһээ дэлхэйн хоёрдохи дайниие мүн мотоорнуудайшье дайн гэжэ нэрлээ һэн.

Теэд, нефтиин үгы юм һаа, мотоор гээшэ миин хооһон юумэ болохо ха юм. Тэрэ хадаа нефтеэр хүдэлдэг байна бшуу. Зүгөөр нефтиин удха гансал энээгээр дүүрэхэ бэшэ юм. Мүн баһа нефтехими гэжэ бии. Энэ хадаа өөрыгөө хурдан түргэн ургалтын талаар мүнөө гансал электроникын удаа тээ орожо боломоор индустриальна һалбари болоно. Нефтехимиин үгэдэг хамаг бүхы юумые хуу барэниие тоолохо болоо һаа, нилээд ехэ саг хэрэгтэй болохо байна.

Жэшээнь, пластмасса, хубсаһа оёхо бүд, каучук, элдэб будаг, газарай үтэгжүүлгэ, тэһэрдэг зүйлнүүд, эм дом болон косметикын хэрэгсэл хүрэтэрөө яһала олон юумэ нефтьһээ абтана.

Тобшоор хэлэхэдэ, нефть болон мүн тэрэнэй аймагай газ гээшэ мүнөө сагай болбосоронги байдалай материальна үндэһэ һууринь болонхой. Тиимэл хадань томо томо хобдог баяшуул капиталис юртэмсын нефть абадаг газарнуудые өөһэдынгөө һабарта оруулһан байна ха юм. Мүн баһа империалис гүрэнүүдэй эзэрхэг түримхэй гадаадын политикада нефть абаха газарнуудай түлөө тэмсэл айхабтар ехэ үүргэтэй байдаг. Юундэб гэхэдэ, тэрэнь баяшуулай нэгэдэлнүүдтэ тиимэ гэшэгүй ехэ олзо оруулна.

Бүри энэ зуун жэлэй эхилхэ багта бүхы дэлхэй дээрэ нефть малтажа абалга жэл соо 20 миллион тонноһоо үлүү гарадаггүй байһан юм. Мүнөө болоходо, энэ тоонь 2 миллиардда дүтэлжэ ябана. Дэлхэй дээрэ малтан абтадаг «хара алтанай» 6 тонно бүхэнһөө нэгэ тонноонь Советскэ Союзай хубида хүртэнэ гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

Манай орон дотор нефть малтан абалгын али тухай түргэнөөр ба ехээр хүгжэжэ байһан тухай мэдэжэ абахын тулада иимэ тоонуудые хараад үзэе. Эсэгэ ороной нефтиин промышленностиин бүхы түүхэ соо 1864 онһоо хойшо 3,2 миллиард тухай тонно шэнгэн түлишэ абтаһан байгаа. Тиихэдээ түрүүшын миллиард тонноонь аяар 90 жэлэй турша соо, хоёрдохи миллиардынь—7 жэлэй, гурбадахинь—оройдоо 4 жэл хахад соо абтаһан.

Революциин урда тээхи Россида, гол түлэб Баку болон Грозный шадар сугларанхай байһан нефтиин промышленность даншье ахир тулюур байгаа бэлэй. Тэндэ түрүүшын нефтиин орьёлон гараһанһаа хойшо тэрэниие малтан абалга түргэнөөр ургажа, энэ зуун жэлэй эхиндэ промышленностиин энэ һалбарида Росси дэлхэй дээрэ түрүү һуури эзэлжэ байба. Удаа тээнь улам уруугаа орожо, тэрэнь Агуу ехэ Октябриин революци хүрэтэр үргэлжэлһэн юм. Нефтиин нэгэдэлнүүд нефть ехэтэй газарнуудые шунахай хобдогоор ашаглажа байхадаа, техникэ хүгжөөхэ тухай юрэдөө һанаашархадаггүй байһан. Юундэб гэхэдэ, үнэгүйгөөр хүдэлдэг хүдэлмэришэд яһала элбэг байгаа бшуу.

Жэшээлхэдэ, англичанууд нефть малтан абадаг газарые Бакугай нефтепромышленник Тагиев гэгшэһээ 5 миллион түхэригөөр худалдан абаа һэн. Тиигээд түрүүшын 28 һара соо тэдэнэр 7,2 миллион түхэриг олзо оруулба. Нүгөөдэ гадаадын фирмэ Арафелов гэжэ купецһээ 4,5 миллион түхэригөөр худалдажа абаад, хоёр жэл болоходо 3 миллион гаран түхэриг сэбэр олзо оруулһан байгаа. Гэхэ зуура 1917 он болотор Россин нефтиин промышленностьда һомологдодог бүхы мүнгэ зөөриин 70 процентнь Англи, Франци, Америкэ гэхэ мэтын харин компанинуудта хабаатай байһан юм.

...В. И. Ленин нефтиин промышленностиие гүрэнэй мэдэлдэ абаха тухай декредтэ 1918 оной июниин 20-до гараа табиһан байна. Иигэжэ индустриин энэ айхабтар шухала һалбариин шэнэ түүхэ эхилбэ. Зүгөөр удангүй таһалдалда ороһон юм. Гурба һара болоод байхада Азербайджанда харин сэрэгүүдэй туһаламжатайгаар мусаватистнуудай буржуазна парти хуули засагаа гартаа абаа һэн. Тиигээд нефтиин промышленностиие урдынь эзэдтэ, гол түлэб харин баяшуулда бусаажа үгөө.

1920 ондо пролетаринарай буу зэбсэг барижа бодоод, баяшуулай засаг унагаахада, нефть малтадаг газарнууд дахин арад зоной мэдэлдэ хэтэ мүнхэдөө ороһон байгаа.

Мусаватистнуудые намнаһанай һүүлээр хүндэ хүшэр хойшолонгууд ушарба. Хамаг бүхы юумэн һандаргагдаһан гү, али зайдан задагай болоһон байшоо. Тиин экономическа доройтолгын туйлда хүрөөд байһан Россида шулуу нүүрһэн, нефть мэтын түлишэ яахын аргагүй хэрэгтэй болоод байба. Тиимэһээ партиин ЦК, В. И. Ленин нефть малтан абадаг газарнуудые һэргээн бодхоохо хэрэгтэнь Бакугай болоод Грозныйн хүдэлмэришэдтэ туһалхын тулада али бүхы юумэ хэһэн, бүтээһэн байгаа бшуу.

1922 оной октябрь соо Владимир Ильич Бакугай хүдэлмэришэдтэ бэшэг эльгээхэдээ иигэжэ бэшэбэ: «Азнефтиин байдал тухай хурянгы тоосоото элидхэл мэнэ һаяхан шагнааб... Тэндэхи байдалда түбэг бэрхэшээл үсөөн бэшэ бии байна. Таанадта өөрынгөө халуун амар мэндые хүргэхэ зуураа, ойрын сагта али болохо аргаар тэсэжэ үзэхые гуйха байнаб. Түрүүшын үедэ маанадта илангаяа хүндэ байна ха юм. Саашадаа барагтай болохол. Бидэнэр илаха ёһотойбди, тиихэдээ яабашье илахал байхабди».

Тиин илалташье туйлагдаа. Ленин багшын бэшэгэй һүүлээр табан жэл үнгэрөөд байхада, оромнай 11,6 миллион тонно шэнгэн түлишэ абаа һэн. Тиигээд 1931 оной апрелиин 1-дэ Баку, Грозный, Майкопой нефтиин промышленность түрүүшынгээ табан жэлэй түсэбые хоёр жэл хахадта дүүргэбэ гэжэ Ленинэй партида айладхал бариба. Мүн тэрэ жэлдэ 22,4 миллион тонно нефть абтажа, революциин урда тээхи Россин эгээн дээдэ захын хэмжээе хоёр дахинһаа үлүүлһэн байгаа. Тиихын хажуугаар, нефть малтан абадаг газарнуудта үнэхөөрөө техническэ хубисхал болоһон юм. Газар үрэмдэхэ, нефть бүлэжэ гаргаха машинанууд табигдаа һэн.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай урда тээ, 1940 ондо, оромнай 31 миллион гаран тонно шэнгэн түлишэ абадаг болоод байба. Теэд дайн гэшэ манай бүхы экономикодо болоһондол адли, нефтиин промышленностьдашье хэмжээлэшэгүй ехэ гарза гай ушаруулаа һэн. 1945 ондо минл 19,4 миллион тонно нефть абтаа бэлэй.

«Хара алтанай» түлөө тэмсэлэй шэнэ шата эхилбэ.

Бүри дайнай эхилхэһээ урид Волго мүрэнэй болон Ураалай хоорондохи хабтагай ехэ газар дээрэ геологуудай оролдолгоор нефть олдоһон байгаа. (Энэ угаа шухала хэрэгтэ эрдэмтэ большевик И. М. Губкин сэгнэшэгүй ехэ үүргэ дүүргэбэ). Бүри тиихэ сагта тэрэ газар нютагые «хоёрдохи Баку» гэжэ оромнай нэрлэһэн юм.

Дайнай хойто тээхи түрүүшын жэлнүүдтэ хоёрдохи Баку улам эршэтэйгээр хүдэлжэ захалаа. Башкирай болон Татарай республиканууд, Куйбышевска ба Пермскэ областьнууд, һүүлээрнь мүн Саратовска, Оренбургска, Волгоградска областьнуудшье орон дотороо абтаһан бүхы нефтиин горитой ехэ хубиень үгэдэг болоо. Тэрэшэлэн Туркменидэ, Казахстанда, Украинада, холын Сахалинда нефть малтан абалга нэмэжэ байба.

Шэнгэн түлишэ малтан абалгаар Башкир эдэ жэлнүүдтэ Бакуе ахижа гараа һэн. Удаа тээнь Татар орон дотороо эрхим һуури эзэлдэг болоо. Гэхэ зуура Татарай АССР оронойнгоо бэшэ бэшэ районуудта орходоо үлүү ехэ нефть абахаһаа гадна, мүн баһа тон үнэгүй нефть гүрэндөө үгэдэг юм.

Эдэ бүхы жэлнүүдтэ нефть бэдэрэн олохо, үрэмдэн абаха техникэ бурьялан хүгжэнэ. Дэлхэй дээрэ тон нарин оньһото турбобур гэжэ зэмсэг бии болобо. Эрдэмтэд, мэргэжэлтэд хадаа нефть абаха газарнуудые ашаглаха шэнэ һайн арга метод зохёоһон байгаа. Тэрэнь нефть илган абалгые ехээр дээшэлүүлһэн байна.

Үнгэрһэн долоон жэлэй дүүрэхэ багта, 1965 ондо, орон доторнай нефть малтан абалга 243 миллион тоннодо хүрэбэ. Тиигээд ерэхэлээрээ, дайнай дүүрэһэнһээ хойшо нефть абалгые жэл бүридэ 11 миллион тонноор нэмээһэн жэшээтэй болоно.

Партиин XXIII съездын директивэй ёһоор, энэ табан жэл соо нефтиин промышленностиин урда асари ехэ шэнэ зорилгонууд табигданхай. 1970 ондо оромнай 345—355 миллион тонно нефть малтан абадаг болохо ёһотой юм.

Шэнэ табан жэлэй үнгэрһэн түрүүшын хахадай дүн хараад үзэхэдэ, энэ асари ехэ зорилго урагшатай һайнаар бэелүүлэгдэнэ. Манай геологууд нефть малтан абаха улам шэнэ шэнэ газарнуудые бэдэрэн олоно.

Баруун Сибирьтэ, жэшээнь Тюменскэ областьдо, нефть элбэгтэй газар олдожо, тэндэ һара бүридэ миллион гаран тонно шэнгэн түлишэ абадаг болонхой. Мүнөө тэндэ Советскэ Союзай эгээн ехэ шэнэ барилга хэгдэжэ байнхай.

Мүн тэрэшэлэн Баруун Казахстанда, Белоруссида, Оренбург шадар дараанда хэбтэһэн нефть малтан абаха тушаа яһала ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Бүри һаяхан Прибалтикада түрүүшын нефть соробхилон гараба.

Энэ хүдэлмэриин али тухай ехээр ябуулагдажа байһаниие нэгэ иимэ ушар баримта гэршэлхэ юм: мүнөө жэлдэ 12 мянган километр тухай газар үрэмдэхэ болоно. Тиихэдээ гушаад онуудта 1200—1500 метр гүнзэгытэй нүхэ малтажа гарахын тулада хэдэн олон һара соо сагаа барадаг байгаа һаа, мүнөө тэрэниие хоёр долоон хоног соо үрэмдэнэ.

* * *

— Бидэнэр илаха ёһотойбди, тиихэдээ яабашье илахал байхабди! гэжэ Ленин багшын Бакугай хүдэлмэришэдтэ эльгээһэн бэшэг соогоо хэлэһэн үгэнүүд мүнөө ээлүүдгүй һанаанда ороно. Совет араднай горитой ехэ илалта туйлажа, манай индустриин омогорхол болохо эрхим зэргын нефтиин промышленность болон нефтехими байгуулба. Нефтянигууд хадаа арадай ажахын улам ехэ боложо байгаа хэрэглэмжые шэнгэн түлишөөр бүри дүүрэн хангахаһаа гадна, аха дүү социалис гүрэнүүдые хангаха, хилын саана гаргажа худалдаха арга олгоно.

И. АРТЕМОВ,
ТАСС-ай шэнжэлэгшэ.

Загарайн аймагай Эрхирэгэй совхозой огородшод бүри үбэл байхада үгэрсын ургаса эхилһэн байха юм. Апрель һарада мүн помидор хуряагаа. Зураг дээрэ: теплицын хүдэл... Галина Унагаева ажалдаа.

Н. ЕФИМОВЭЙ...

ХОЛЫН МАЛШАД ЯМАР БАЙНА...

1. ХОЁР АСУУДАЛ

Горхоной адаг. «Мир» колхозой нэгэдэхи фермын һаалишад жэл бүри эндэ зуһадаг. Даб тээд һаалишадые муугаар ажаллана гэхын аргагүй. Бидэнэй эндэ ерээд һонирхохоодо, ахалагша һаалишан Доржима Банзарова хөөрэжэ үгэбэ.

Майн 21. Энэ үдэр зуһаланда гарагдаа. Хорёод хоног үнгэрөөшьегүй һаа, һаалинь нилээд нэмэһэн байна. Анхан зуһаланда нүүгээд байхадань, фермэнь хоногто 390 килограмм һү һаадаг байһанаа, һүүлэй үедэ 700 гаран килограммда хүрөө. Үшөө нэгэ иимэ тоо гайхуулна! эгээл һүүлшын нэгэ хоногто һү һаалгань зуу гаран килограммаар нэмээ. Магад олон үнеэд тугаллаад, һүн ехээр һаагдана гү? Тиимэшье бэшэ. Бэлшээри һайжаржа, үнеэд ногоондо садаа.

Мүнөө үедэ зарим һаалишад үдэртөө үнеэн бүриһөө 9 килограмм һү һаана. Ахалагша һаалишан Доржима Банзарова хэлэхэдээ:

— Арбан үнеэмни һаагдажа байдаг. Үдэртөө хамта 92 килограмм һү һаанаб,—гэбэ.

Һаалишан Гындынцо Гармаева баһал үнеэн бүридэ 9 килограмм хүргэнэ. Эндэ хүдэлжэ байһан арбан һаалишадай олонхинь оролдосотойгоор ажаллажа байна.

Тиигэбэшье дутагдалнууд бии. Тэдэнь юуб? Июнь һара гараа ха юм. Энэмнай эгээл ехэ һүнэй һаагдадаг зунай һара. Тиимэшье һаань, колхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдэй «ногоон дээрэ үнеэдээ гаргаабди» гээд һанаа амархан байдагынь гайхалтай. Үбэлдөө туража, зүдэржэ ондо ороһон үнеэдтэ илангаяа хабар эртэ гэхэ гү, зунай эхин һарануудта, малай зуһаланда гаргагдаад байхадань нэмэлтэ тэжээл хэрэгтэй байгаа.

— Мүнөө үнеэдтэ талха тариянай зүйл ямараар үгтэнэб,—гээд һаалишадһаа асуухада:

— Килограмм һүндэ—200 грамм,—гэлсэнэ.

Жэшээлхэдэ, үдэртэ 7—8 килограмм һү гарадаг үнеэдтэ 1,5 килограмм концентрат үгтэдэг юм. Үнеэд һүниндөө адуулагданагүй. Иигээд байхада, энээхэн концентрат гансал үдэртөө бэлшээгдээд байдаг үнеэдтэ ямар үлэ хоол болохоб?

Хоёрдохи асуудалынь: энэ фермэдэ хоёр хүн мал адуулна. Тиигээд тэдэнэр ээлжээгээр үнеэдээ үдэр һүнигүй манажа шадаха гү? Оёорой совхозой фермэнүүдээр ябахада, 180—190 үнеэдые дүрбэн хүн харадаг, хоёр-хоёроороо үнжөөд лэ хоногоор адуулжа гарана. Харин «Ми... энэ фермэдэ зунай... хаһада — һү һаали... жэхэ үедэ нэгэ ферм... адуулагшад табигд... Тиигээд үдэшын һаа... һэнһээ хойшо үглөө... болотор үнеэдыень... гаргаха хүнүүд үгы... үнеэд үдэртөө 3 һааг... дүй. «Ой модо ехэтэй а... дөө мал адуулхада үг... дог» гэжэ зарим хүн... Энээниие ямаршье ша... рэ тооложо болохогүй... шээриин хаһада һүн... адуулалсаагүй һаа, хи... һүн һаагдахань һэм.

2. ДЭМЫ НАЙ...

Зэдын аймагай түр... нуудай холын ферм... рэхэдэ, буфет ажал... Малшад шухала хэр... эндэһээ худалдажа а... мылэ гэхэ гү, али... абахын хойноһоо ар... доной зайда морёор яб...

Тэрэшье тэрэ. Ха... колхозой Горхоной ф... юумэнэй эмхидхэг... гомдолтойб! «Ганса... хүлеэгээд байгшабди»... лишад хөөрэлдэнэ.

Автолавкашье яб... хооһон ябахадань х... бши. Хүндэ хэрэгт... абаха гээ һаашни, ... када заяандаашье б...

— Һүүлэй үедэ ... хамаг эд бараа а... гээд хүнүүд хэлсэж... Энэнь хооһон нэр... гэрнэ ха юм. Бургалт... гой нүүлэл автолавка... даг басаганиие ганса... ной адагай малшад мэ... бүхы хүн зон мэдэдэг... Мүнөөдэр ерэхэдэнь: ... раа» гэжэ һанаад, һ... хүлеэн угтахадань:

— Юун байха ю... рэ басаган заримдаа... нээжэ үгэнгүй ябаша...

Урдань автолавкын... наймаалагша нүхэр Цы... хадаа, малшадай захи... абаад, хожомынь ерэх... даг байгаа. Теэд мүн... юумэн үгы.

Малшадай хэлээшээ... автолавкада нимэ зах... хэрэг бүтээдэггүй н... байлгаһанай хэрэг... Иигэжэ сельпогой хү... шэдһөө асуултай. Хүн... эд бараа асархагүй а... хэрэгтэй наймаашад б...

Т. ГА...

ДҮНГҮҮДЫНЬ ҺАЙН БАЙХАЛ ААД...

Газетэ, журналнуудта жэлэй хоёрдохи хахадай захил абалга үргэлжэлһөөр. Улаан-Үдэдэ хэблэл тараагшад яһала юу-хээ хэбэ.

Оёдолой фабрикын, ЛВРЗ-гэй, Улаан-Үдын станциин, нэгэдэхи автобусно паркын болон бусад коллективүүдтэ захил эмхидхэлтэ һайнаар үнгэрөө. Эдэ коллективүүдтэ январь соо хэгдэһэн захилай хэмжээн һуралгүй дээшэлээ. Жэшээнь, оёдолой фабрикада гансахан «Правда» газетэ захигшадай тоо хорин гурбаар олошороо. Партийна бэшэшье хэблэлэй зүйлнүүд эндэ олоор захигдаба.

Энэ юунһээ дулдыдааб гэбэл, фабрикын партийна организациин секретарь А. В. Карпукова горитойхон эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулаа бшуу. Наада захань, фабрика шадар хэблэл захилгын пункт бии болгогдоо юм.

Захил тарааха хэрэгтэ ниитын эдэбхитэдые хабаадуулаа. Тэдэнэйнь нэгэн Л. Н. Малкова фабрикада удаан саг соо хүдэлһэн хадаа хүн бүхэниие мэдэхэ байжа, тэдээнтэй шадамараар хөөрэлдэн, өөһэдтэнь зохисотой газетэ, журнал дурадхадаг.

Нүхэр Карпукова эмхидхэлэй ажалаар хизаарлангүй, захилай ябасые саг үргэлжэ шалгадаг, хэблэл тараагшадта алибаа туһаламжа үзүүлдэг байгаа. Тиимэһээ дүн гаргахада, хуушанайхиһаа гадна, шэнэ захигшад нэмээ гэжэ элирбэ.

Хэрбээ Улаан-Үдын бүхы эмхи зургаануудай партийна организацинууд булта энэ хэмжээ ябуулгада иимэ һайнаар хандаа һаань, жэлэй хоёрдохи хахадай захилай дүн һураггүй дээшээ байха бэлэй. Теэд...

«Сантехмонтаж» управленидэ (партийна организациин секретарь нүхэр Беляев) хэблэлэй захил үргэдхэхэ талаар юуншье хэгдэдэггүй. Илангаяа тэндэ хэблэл муугаар тараагдана. Нэгэшье хүн «Правда», «Экономическая газета» захяагүй. Оройдоо гурбахан лэ хүн партийна журнал захяа.

СМУ-2, СМУ-3 гэхэ мэтын коллективүүдтэ захил тараалга бүришье муу. Партийна организациин секретарьнууд хэблэл тараалгые эмхитэйгээр ябуулхын тула хургаараа хургаашье сохёогүй гэхэдэ болохо.

Хэблэл тараалга гээшэ тусхай болзор соо шууялдаад үнгэрдэг хэрэг бэшэ, харин түхэреэн жэл соо ябуулагдажа байха ёһотой юм. Тиимэһээ удаадахи һарануудһаа захил үргэлжэлүүлжэ болохо бшуу.

Хэблэл тараалга—политическэ удхатай хэрэг. Тиимэһээ үргэн ниитэ зоной дунда газетэ, журнал тараахадаа, шухала партийна даабари дүүргэнэбди гэжэ ойлгохо хэрэгтэй. Тиимэһээ партийна организацинууд тус асуудалай хажуугаар һанаа амарханаар үнгэрхэ эрхэгүй.

Н. ХАЗАГАЕВ,
манай штатнабэшэ корреспондент.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ерээдүйн мэргэжэлтэд нефть малтан абаха буровой түхеэрэлгэ шудалан үзэжэ байна.

АПН-эй фото.

ХОНИН ҺҮРЭГЭЙ ХОЙНОҺОО...

оронойнмай үзэсхэлэн-
йхан нютагуудай нэгэн
ин Хэжэнгын сэлгеэ
а урдам хабтайн нэм-
үргэн тэнюун талын
ногоон дээгүүр Хэжэн-
зой хэдэ мянган хонин
бэлшэнэ...
урда Мэхээр-Добо гэ-
та хүрэжэ ерэхэдэмнай,
уһалан шэнгеэр табижа
эрэй хойно хэдэн эрэ-
лажа һуубад. Тэдэнэй
ида хэрэгтэй хүн үгы
тэрэ баруун тээшэ ша-
аа мори тэргээр һая-
һэн, — гэжэ суугтаа
нүхэрынь хэлэбэ.
раһаа баруулжаа ошо-
хахалагдаһан үргэн
гдаба. Тэрээн дээгүүр
ориной зүүлжээ хатар-
е гэнтэ адаглажархи-
жаглахада, тэргэ дээрэ
ябаһан хүн ехэл яара-
эһэн хэбэртэй.
а мүнөөхи уулзаха гэ-
он Бадма-Цыбик Жиг-
в даа,—гэжэ намтай
нүхэдни мэдүүлбэ.
е хүсэн ерэжэ тогто-
ма-Цыбик Цыренович
ордожо, моринойнгоо
рба. Үргэн талын һал-
элгэжэ хүри улаан
болоһон хүн урин ду-
маанад тээшэ харан
Мэндэшэлэлсэжэ, нэгэ
андалдаһанай һүүлээр
хэрэгээр, юундэ энээн
о ерэһэнээ хэлэхэдэ-
шон нэгэ бага гайха-
ерэхэбиб даа, табиһан
ай харюусахал бэзэб
Иигээд лэ хөөрэлдөө-
э һэн...
игмитдоржиев 54 на-
һатай. Яһалаш ехэ юумэ үзэһэн, хараһан хүн. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайндашье хабаадалсаһан. Өөрынгөө нүхэр Гажидматай хонин ажал дээрэ 1956 онһоо хойшо хүдэлнэ. 1966—1968 онуудай ажалай дүн абажа харахада иимэ: 1966 ондо 100 эхэ хониһоо 102, 1967-до зууе, 1968 ондо мүн лэ зууе абаа. Эдэ тоонууд Бадма-Цыбик Цыренович Гажидма Рабсаловна хоёрой ямараар хүдэлжэ байһаниие элеэр гэршэлнэ.

Мүнөө жэл тэдэнэр 543 эхэ хониһоо 543 хурьга абаа. Үнэн дээрээ табан зуу хахад хонидые түрүүлхэ, харууһалха гээшэ хүнгэн хэрэг бэшэ ааб даа.

«Бидэ майн 25-да зуһаландаа буужа ерээбди. Мүнөө жэл хүндэшэг лэ байгдаа. Эртэ саһан орОо. Хабар орой болотор хүйтэн хашаа. Мүнөө хониднай зүлгэ ногоон дээрэ гаража, одоол тэнингэ да. Бэлшээримнай яһала гэмгүй, ногооншье һайн ургаа. Зарим жэлнүүдтэ энэ тала хооһон сайража байгша бэлэй. Мүнөө жэл хуу хүхэржэ харагдана. Һаяхан эмэ хурьгадаа эхэһээнь һалгаажа тушаагаабди. Тэдэмнай дунда зэргээр 20 килограмм татаһан байна. Хониднай бараг һайн тэнхээтэйгээр ногоон дээрэ гараа. Нёдондо нэгэ хониһоо 3800 грамм ноһо хайшалжа тушаагаа һэмди. Мүнөө жэлдэшье гурбаһаа үлүүтэй ноһон хайшалагдаха»,—гэжэ Бадма-Цыбик Цыренович хэлээ һэн.

Ягаад ажалдаа үндэр амжалтануудые түйладаг тухайдаа хөөржэ үгыт гэбэбди. Тиигэхэдэмнай дүршэлтэй хонишон иигэжэ хөөрөө һэн:

— Зунай сагта өөрөө ябажа үбһэ тэжээлээ хүрэхөөр бэлдэдэггүй. Хабартаа сабшалангаа һайнаар үтэгжүүлхэ, уһалхада ногоон һайса ургадаг гээшэ. Минии үбһэндэ ябахада, һамгамни басагантайгаа хонидоо харадаг. Зундаа үглөөнэй 4 часһаа хонидоо гаргажа, үдэшэ харанхы болотор бэлшээри һайнтай газарнуудаар харюулдаг. Эдэ амитадые миин орхижо болохогүй, һайнаар лэ харууһалха, адуулха хэрэгтэй гэжэ һанагшаб. Зунай ааяма халуунда, һоно боргооһондо хонид балай таргалжа үгэдэггүй. Ҥамартаа һэрюу унамсаар тэдэнэр һайн таргалдаг гээшэ. Хүшэ һайнтай хонид үбэлдөөшье ядадаггүй.

Бадма-Цыбик Цыренович үбэлэй хүйтэнэй үедэ хонидтоо ехэл анхарал хандуулдаг, байрынь дулаалдаг байна. Бүхы хүсэ шадалаа гарган, халууниие халуун гэнгүй, хүйтэниие хүйтэн гэнгүй хүдэлнэ. Эдэ бүгэдые тэрэнэй түйлажа байгаа ажалай амжалтанууд, шагнал, грамотанууд тодоор гэршэлнэ.

Нүхэр Жигмитдоржиев нёдондо «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» гэһэн медаляар шагнагдаа бэлэй. Мүн 1967 оной зун Гажидма нүхэртэйгөө хамта Москва хото ошожо, выставкэ хаража ерэһэн юм. Зунай һайхан сагта совхозойнгоо курортдо ошожо, бэеэ амаруулдаг.

Эдэ хоёр ажал хэжэ, үхибүүдээ эрдэм номдо һургажа, баяртай, жаргалтай ажаһуунад. Тэдээнэй ехэ хүбүүниинь хүдөө ажахын техникумдэ һурадаг, удаадахинь —сэрэгэй албанда. Гурбадахи басаганиинь 8-дахи класс дүүргэжэ байна. Тобшоор хэлэхэдэ, иимэл даа Хэжэнгын совхозой хонишон нүхэр Жигмитдоржиевай ажал, хэрэгүүд.

М. ЦЫРЕНОВ,
манай корр.

„Буряад үнэн" газетын уншагшадай суглаанһаа

РИ ҺОНИН БАЙГ ЛЭ!

урьяад үнэн» газетын хү-
д Мухар-Шэбэрэй аймасовхоздо ошожо, тэндэхи
й суглаа хэбэ. Энэ совхоз
енитэй. Тэдэнэй Хүсөөтэ,
э нютагуудта ажаһууг-
шахуу буряад зон. Гур-
рхэтэ. Тэдэнэй зуу гаран
үнэниие» захидаг байна.
етын хуудаһануудта то-
хы материалнууд олон-
гэ ойлгосотойб, ямар
һонин, алиниинь
удха найруулга бо-
талаар ямар бэ, ямар ду-
абал һонин байхаб гэһэн
ар «Буряад үнэнэй» хү-
уншагшадтаа хандажа,
жэлэл, һанамжа, дурад-
агнаһан байна.
ой үнгэрһэн табан һара
үнэнэй» хуудаһануу-
он зүйлнүүдые уншаг-
эн шүүмжэлхэдээ, тус
тороо ябуулагдажа бай-
ын, ажахын бүхы асуу-
һала дүүрэнээр, саг
йлон, статья болон мэ-
олондо ойлгосотойгоор
а. Удхын, найруулгын,
р зохид, таарамжатай
бэд. Тиихэ зуураа ни-
жаглалтануудые хэһэн,
радхалнуудые оруулһан
8-жэлэй һургуулиин ди-
Н. Ц. Цыбанов: Хүдөө-
ин, гэгээрэлэй хүдэлмэ-
нуудаар һонирхолтой-
шье материалнууд ни-
оно. Тиигэбэшье хуу-
, шажанай мүргэл шү-
үү нэбтэрүүлгын, науч-
асуудалаар гүнзэгы үд-
ралай статьянууд хо-
Мүн залуу үетэниие хи-
уратайгаар хүмүүжүүл-
отаг нютагай онсо һай-
шэнжэ байдалые болон
элирхэйлһэн һонин
В. И. Ленинэй түрэһөөр
йдо зорюулан, Буряад
баян дайда урдань ямар
өө али зэргэ хүгжэлтэ-
циалис орон болоһониие
римтануудаар харуулбал
й жэлнүүдтэ түрэ ху-
хэтэрмэ ехэ архидал-
дог болоһониие шүүм-
һанагдана гэжэ тэмдэг-
лавна бухгалтер нүхэр
апов хүдөө ажахын эко-
удалнуудаар гарадаг
һайшаан тэмдэглэхэ-
, эдэ болон бусадшье за-
үүд хэмгүй ута байдаг.
статьянуудай гаршагынь
үгүй, балар. Богонихон
эргэн гаршагтай статья-
Ажалай журам наринаар
бүридхэл, ажахын тоо-
атериалнуудые «Буряад
даһанда олон гарадаг
гэй уншагшадта ехэ
һэн.
литературна хэлэнэй
баялигые буряад уран
эдэ һуури табигшадай
Намсараевай бүтээлнүүд-
уу үетэн шудална,—гэ-
8-жэлэй һургуулиин
ай багша Б. Д. Бадмае-
арин буряадай уран зо-
омууд үсөөн хэблэгдэнэ,
өөр тараагдана. Хүдөө
буряад зоной түрэлхи хэлэн дээрэ ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулагдадаггүй шахуу. Тиимэһээ һургуулиин һурагшад буряад хэлэ, литературын хэшээлдэ ядалсадаг, алдуу олые гаргадаг байна. «Буряад үнэн» газетэ уншадаг һурагшад олон.

«Шэхэнэй шэмэг, нюдэнэй хужар», «Амаралтын үдэрэй» хуудаһанууд али зэргэ һонин бэ гэһэн асуудалда залуу басаган **Валентина Энкеева** өөрынгөө һанамжануудые зорюулба. Субботын болон амаралтын үдэрнүүдтэ ажалшад ном, газетэ илангаяа ехээр уншадаг. «Буряад үнэнэй» эдэ үдэрнүүдтэ гаргадаг тусхай хуудаһанууд яһала һонин. Будамшуугай фельетон, үльгэр, таабаринуул, элдэб туужа, түүхын һонинууд уншагшадай анхарал ехээр татана.

Буряад уран зохёолой номуудые хүдөөгэй буряад зон, илангаяа малшад, һаалишад олоор уншадаг, иимэ номуудаар һонирходог. Теэд тиимэ номууд тон үсөөн. Буряад уран зохёолшодой шэнэ номууд тухай шэнжэлэл, библиографи «Буряад үнэн» газетэ өөрынгөө хуудаһанда үсөөн толилно. Буряадай номой хэблэл ямар зохёолнуудые барлажа гаргахань бэ гэһэн мэдээсэл газетын хуудаһанда үзэгдэдэггүй. Тиимэһээ уншагшад, библиотекэшье шэнэ номой захил хэхэ аргагүйдэдэг байна.

— Соведүүдэй хүдэлмэри, депутадуудай ажал ябуулга тухай «Буряад үнэн» һүүлэй үедэ нилээд эдэбхитэйгээр толилдог болоо байна,—гэжэ Хүсөөтын сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Д. Б. Будаев** тэмдэглэбэ.—Гэбэшье тэдэнэй түрүү дүй дүршэл тухай, ажалшадай үдэр бүриин эрилтэ хангадаг, худалдаа наймаанай зургаануудай хүдэлмэри тухай шүүмжэлэлнүүд бага байдаг. Энэ талаар хүдөөгэй ажалшадай зүтһөө гомдол олон.

«Буряад үнэниие» уншагшад үлөөл үсөөн. Энэ газетые малшад, һаалишад, үбгэд, хүгшэд, һургуулиин һурагшад ехэнхидээ уншана.

Уншагша нүхэр **Ч. З. Бадмаев**: орон доторoo, мүн дэлхэй дээрэ боложо байгаа һонинуудые «Буряад үнэн» газетэ түргөөр, ойлгосотойгоор бэшэжэ уншагшадтаа хүргэнэ. Зүгөөр зарим оршуулагдамаар үгэнүүдые буряадшалнагүй. Энэ талаар буряад хэлэнэй баян арга боломжонууд гүйсэд хэрэглэгдэнэгүй.

Совхозой директор нүхэр **Д. Д. Тушинов** «Буряад үнэндэ» толилогдоһон материалнуудые шэнжэлэн хэлэхэдээ, орон доторoo, дэлхэй дээрэ боложо байһан, мүн нютаг нютатай һонинуудые саг соонь таатай зохидоор толилжо, үргэн ниитэ уншагшадтаа хүргэнэ. Энэ хадаа газетын бэелүүлжэ байгаа ехэ үүргэ мүн. Үндэһэн хэлэ, уран зохёолоо мартахагүй, улам хүгжөөхэ ёһотойбди. Тиихэтэй хамта мүнөө үеын угаа ехэ хүгжэлтэ дэбжэлтые бидэ ород хэлэнһээ дамжуулан һурана, шудалнабди. Тиимэһээ ургажа ябаа залуу үетэмнай ород хэлэ бэшэгээ баһал һайнаар шудалха зэргэтэй.

Залуушуул газетын хуудаһан дээрэ өөһэдтөө тааруу, дуратай, һонирхолтой юумэнүүдые уншаха ехэ дуратай. Энэ талаар «Буряад үнэн» һургуулиин ажабайдалда зорюулагдаһан материалнуудые ходо гаргажа байгаа һаань ехэ һайн һэн. Залуушуулда зорюулагдаһан тусхай хуудаһа эмхидхэжэ, тэндээ һонин рассказ, очерк, шүлэг, дуу олоор гаргажа байхань шухала гэжэ һанагдана. Эхилэн бэшэжэ байгаа залуушуулда анхаралтай, тэдэнэй бэшэгүүдтэ дары харюу үгэжэ, һургажа, хүмүүжүүлжэ, урмашуулжа байха хэрэгтэй. «Буряад үнэнэй» корреспондентнүүд манай эндэ тон үсөөн ерэдэг. Ажалай түрүүшүүл тухай һонин очерк хомор байна. Мүн үнэн зүбөөр бэшэгдэһэн, ашатай туһатай шүүмжэлэл айхабтар ехэ удха шанартай. Энээниие мартажа болохогүй.

Партийна организацинуудай ажал ябуулгада хэр зэргэ туһатай материалнуудай толилогдожо байһан тухай совхозой парткомой секретарь **П. Р. Цыбикдоржиев**, Шэнэһэтын отделениин эхин парторганизациин секретариин орлогшо **Р. Д. Дамбаев** гэгшэд шэнжэлһэн байна. Ажахы, соёл культура, хүмүүжүүлгэ болон үзэл сурталай хүдэлмэри ударидаха, эмхидхэхэ талаар газетын толилдог материалнууд яһала һонин, бодото байдал дээрэ иимэ ажал эмхидхэхэ туһатай боломоор юумэн олон. Агитаторнууд, политинформаторнууд буряад зоной дунда ойлгууламжын, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулхадаа «Буряад үнэндэ» толилогдоһон материалнуудые хэрэглэнэ. Энэнь ехэ туһатай. Социалис мүрысөө эмхидхэхэ тухай, тэрэнэй ябаса тухай үргэнөөр толилогдоно. Харин ажалай түрүүшүүлэй түйлаһан шэнэ амжалта тухай бэшэхэдээ, дэлгэрэнгыгээр, тэдэнэй хэрэглэһэн онол арга, дүй дүршэл тухай тодорхойгоор бэшэхэ шухала. Энэ талаар дутагдалнууд бии гэжэ уншагшад шүүмжэлбэд.

Уншагшадай хэһэн шэнжэлэл, ажаглалтанууд зүб. Эдэниие хүндэтэйгөөр анхаран абажа, саашадаа олониитэ уншагшадтайгаа харилсаа холбоогоо бүри бэхижүүлэн, газетээ бүри һонин, ойлгосотой болгохын түлөө «Буряад үнэнэй» хүдэлмэрилэгшэд оролдохо байха гэжэ редактор нүхэр **Ц. Цибудеев** уншагшадаа найдуулһан байна.

Д. ЦЫБЕНОВ,
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. «Буряад үнэн» газетын уншагшадай суглаанда хабаадагшад. 2. Һургуулиин директор Н. Ц. Цыбанов суглаанай трибуна дээрэ.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДТА

ДЬЕРЭЙ ТОГТОҺООР 700 ЖЭЛЭЙ ОЙ ОЙРТОБО

Дьер городой тогтоһоор 700 жэлэй ой хүрэтэр хоёр үлүүтэй жэлэй үлэбэшье, тэрэ хайшан гэжэ угтагдахаб, үнгэргэгдэхэб гэжэ журналистнуудай пресс-конференци дээрэ хэлсэгдэбэ.

Дьер город олон талаараа һонирхолтой. Нэгэдэхеэр, тэрэ дүрбэн мүрэнэй бэлшэртэ оршодог дээрэһээ «уһанай город» гэжэ Венгридэ суурханхай. Хоёрдохёор, Дьер хэмжээнэй талаар оронойнгоо зургаадахи город болобошье, Венгриин гурбадахи промышленна центр болохо юм. Гурбадахяар, тэрэнэй хүн зониинь үдэр соо нэгэ хахадһаа бага бэшээр олон болодог.

Город соо хорёодһоо үлүү промышленна предприяти бии. Тэдэнэй эгээн томонь — вагон ба машина бүтээдэг завод юм. Үнгэрһэн жэлдэ энэ завод хилын саанаһаа абтаһан захилнуудаар Англи, Франци болон Баруун Германиин хамтадаа бүтээһэнэй шэнээн түмэр замай пассажирска вагонуудые бүтээгээ. Социалис оронуудта вагонууд олоор эльгээгдэнэ.

Дотоодын болон гадаадын дэлгүүр дээрэ Дьерэй бүд нэхэлгын комбинадай «Рихардс» гэжэ нарин сэмбын, мүн кондитерскэ фабрикануудай болон бусадай продукци суурхадаг.

Дьерэй хүдэлмэришэд үнгэрһэн жэлдэ 9 миллиард форинт сэнтэй продукци гаргажа, тэдэнэй табанайнь нэгэ хубинь ондоо оронуудта худалдагдаа.

Советскэ Союзай туһаламжатайгаар бодхоогдожо байһан гэр барилгын комбинат һаяар ашаглалгада оруулагдахань. Тэрэ жэл соо 4200 квартира бариха юм.

— Городой хүтэлбэрилэгшэдтэ үшөө ондоо һанаашархахаар юумэнүүд олон,—гэжэ городской Соведэй түрүүлэгшэ Дьюла Черницкий хөөрэнэ.—Жэшээнь, городой центр шэнэдхэн байгуулагдажа эхилхэнь, гостиницанууд үргэдхэгдэхэ, шэнэ магазинууд, ресторанууд болон бэшэшье хангалгын предприятинууд баригдаха. Туристска сезон соо Дьер город зарим үдэртэ харин гүрэнэй 60—70 мянган айлшадые угтажа, саашань мордохуулдаг байна бшуу.

Дьерэйхид шэнэ театрай барилгын эхилхые ехээр хүлеэжэ байнхай.

Өөрынгөө түүхэтэ ойн баярые Дьер городой шэнэ, залуу боложо угтахань дамжаггүй.

(ТАСС).

Будапешт.

«АЛБЕНА» КУРОРТ

Варнадахи «Алтан элһэн», «Хани барисаан». Бургастахи «Нарата эрье» гэжэ Болгариин суута курортнуудта жэл бүри хэдэн зуун мянган болгарнууд, харин гүрэнэй туристнар амардаг.

Мүнөө Варнаһаа хойшоо Добруджинска эрьедэ суута болгар драматург Йордан Йовковой «Албена» гэжэ пьесын героиня басаганай нэрэтэй шэнэ уласхоорондын курорт баригдажа байна.

Энэ оной январь һарада Болгариин Коммунис партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Болгариин Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Тодор Живков Арадай суглаанай Президиумэй Түрүүлэгшэ Георгий Трайков хоёрой тэрэ курортын барилгада түрүүшын шулуунуудые табиһанай һүүлээр, мүнөөнэй эгээн түрүү һайн барилгын техникэ хэрэглэгдэжэ, ехэхэн хүдэлмэри хэгдэжэ байна.

Барилгануудай — отельнүүдэй, амаралтын гэрнүүдэй, ресторануудай, спортивна болон бэшэнэй дүрбэнэй гурбаң хубинь заводуудта бүтээгдэһэн түмэр-бетон конструкцинуудһаа хабсаргагдаха юм.

Энэ курортын нэгэдэхи ээлжээн 1970 ондо ашаглалгада оруулагдажа, тэрэнэй отельнүүд нэгэн доро 8 мянган хүниие угтажа абаха.

Оршон тойронхи байгаалитай — хада хабсагайнуудтай, ногоон модоор ургаһан хадын хаяануудтай, сэнхиин ногоорһон далайтай таарулһан архитектуратай курорт байгуулагдахань. 35 метр үндэр башни дээрэ эрьелдэжэ байдаг ресторан, далай дээрэ сонхоорнь, далайн амитадые хаража байха уһан дорохи ресторан байгуулагдаха. Уһандаородог эрье болон далайе һүниндөө һаруул байлгахаар гэрэлтүүлхэ түхеэрэлгэ зохёогдоно. Хара далайн «Һара-парк» олон аттракционуудтайгаар, загаһашадай гэрнүүдтэйгээр, хуушанай Болгариин байдал харуулһан тосхон, славян арадуудай урда сагай гэрнүүд болон бэшэ һонирхолтой барилганууд байгуулагдаха. Амарагшадта гоё һайхан Культурын байшан, бэлэг сэлэг худалдадаг олон магазинууд, павильонууд нээгдэхэ.

Уданшьегүй «Албена» Болгариин Хара далайдахи эгээн гоё һайхан уласхоорондын курорт болохо.

(ТАСС).

Софи.

ГУРБАН ТҮБИИН ХАРГЫ ЗАМААР

«Данубиана» гэжэ румын хэлэнэй үгэ — Бухарестын шиинэ бүтээдэг заводой нэрэ—һаяхан лэ, 1962 ондо бии болобошье, мүнөө Дунай гэжэ үгэһөө дутуугүйгөөр мэдээжэ болоо.

Тэрэ үгэ гансашье Румыниин бэшэ, үшөө Европын, Ази, Африкын харгынуудаар мухаридаг покрышканууд дээрэ хэблэгдэжэ сохигдонхой.

— Манай завод жэл бүри тракторнуудай, ашаанай болон хүнгэн автомобильнуудай камерануудтай нэгэ миллионһоо үлүү покрышкануудые гаргадаг. Продукцимнай 22 процентнь харин оронуудта худалдагдадаг гэжэ заводой директор И. Прия хөөрэнэ.

Манай продукци хилын саанахи дэлгүүр дээрэ ехэ гүйсэтэй. 1970 ондо 1,5 миллион покрышка бүтээдэг болохоор хараалаад, мүнөө заводоо үргэдхэжэ байнабди. Заводой хэрэглэдэг бүхы шахуу зүйлнүүд Румынида гаргагдадаг. Румыниин хэмэл каучук Георгиу-Деж городто Советскэ Союзай техническэ туһаламжатайгаар байгуулагдаһан заводто гаргагдана.

(ТАСС).

Бухарест.

АДРИАТИКЫН ДАЛАЙ ДЭЭРЭХИ ПОРТ

Тэнгэри тохойн уһантай ниилэшэһэн шэнги. Тохойн эрьедэхи хадануудые бүһэлһэн черепичнэ оройтой гэрхэнүүд харагдана.

Энэ хадаа Югославиин Бакар гэжэ хуушанай город, шэнэ порт болоно. Тэндэ хэдэхэн мянган загаһашад, портын хүдэлмэришэд ажаһуудаг.

Мүнгэн гүрлөө сэсэгээр шэмэглэгдэһэн, Ажалай орденоор һаяхан шагнагдаһан инженер Бранко Яук маанадые үдэшэжэ ябахадаа иигэжэ хөөрэнэ:

— Эндэ хамаг юумэн: причалнууд, механизмууд, транспортёрнууд, складай гэрнүүд шэнэ. 100 мянган тонно хүрэтэр шэгнүүртэй ашаа даадаг судьнануудые порт оруулха аргатай. Бразилиһаа 95 мянган тонноһоо дээшэ түмэрэй руда Австриин металлургическа заводуудта асарһан Норвегиин суднаһаа ашаан һаяхан буулгагдаа. Энэ руда түмэр замаар Австриин Линц город ябуулагдаха.

Гэшхүүрээр судна дээрэ гарабабди. Экскаваторай мантан томо шанага трюм сооһоо хэдэн тонно рудае нэгэ доро удхажа абаад, бункер соо хаяна. Тэндэһээ транспортёроор руда түмэр замай вагонууд руу «урдажа» оруулагдана.

Порт Бакар мүнөө үедэ 3 миллион тонно ашаа буулгаха, ашаха аргатай һаа, һаяар 6 миллиондо хүрэхэ юм. Портын барилга үргэлжэлһөөр.

(ТАСС).

Бакар—Белград.

ПОТСДАМАЙ ОРДОНУУД

Өөһэдынгөө һүр жабхаланта гоё һайхан скульптурна түхэлөөр, һайханаар харагдадаг архитектурна ансамбльнуудаар хоёр зуу гаран жэлдэ суурхадаг мэдээжэ ордонуудые болон «Сан-Суси» гэжэ сэсэрлигүүдые һөөргэнь һэргээхэ хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Энэ ажалда ГДР-эй правительство 9 миллион марка һомолонхой.

Архитекторнууд, скульпторнууд, реставраторнууд скульптурна хүшөөнүүдые болон уран зурагуудай хуушанайнь түхэл зандань үлөөхэ гэжэ оролдоно.

1969 оной октябриин 7-до ГДР-эй 20 жэлэй ой гүйсэхэ. 1763—1769 онуудта баригдаһан «Шэнэ ордоной» бага театр нээгдэхэ гэжэ хараалагдана. Ордон шадарай театрай хуушанай сценэ дээрэ хүгжэмэй үдэшэнүүд болон харин гүрэнүүдһээ ерэһэн артистнуудай концертнүүд үнгэргэгдэдэг болохо.

Потсдамай ордонууд бүхы дэлхэй дээрэ алдаршанхай. ГДР-һээ болон 49 харин гүрэнһөө ерэһэн 100 мянган шахуу хүн «Сан-Сусин» алдарта һонин юумэнүүдые хараба.

(ТАСС).

Берлин.

«УЛААН ГВОЗДИКАНУУД»

Һаяшаг наһа бараһан совет композитор Аркадий Островскиин зохёоһон «Улаан гвоздиканууд» гэжэ дуунай нэрээр нэршэһэн ансамбль Лодзь городой бүд нэхэлгын фабрикануудай коллективүүдэй айлшан болоно.

Энэ «Улаан гвоздика» гэжэ дуунай удха аялгые ехээр һайшааһан басагад, хүбүүд өөһэдынгөө ансамблиие иигэжэ нэрлэхэ зүбшөөл композиторһаа ехээр гуйгаа бэлэй. Жэлһээ үлүү тэдэнэй концерт совет композиторай энэ дуугаар эхилдэг юм.

Совет дуунуудһаа бүридэһэн репертуартай энэ ансамбльда совет дуунай конкурсдо илагшад эгэшэ дүүнэр Валя ба Лидия Дубровинанууд, студентнэр Гражина ба Ришар Калинсканууд, эрдэмтэд Анджеп Дудневич ба Эугениуш Загурский, дунда һургуулиин һурагшад Малгожата Люберт, Уршуля Пивоньская, Анна Яблоньская, Ева Заляс болон залуу хүдэлмэришэн Эльжбетэ Кжельчак хабаадана. Сценэ дээрэһээ ород, украин аялганууд, армян болон белорус дуунууд ханхинана.

Ансамбльда хабаадагшад бүхэн барандаа ажалладаг гү, али һурадаг аад, сүлөөтэй сагтаа Советскэ Союзай дуунуудые сээжэлдэдэг юм.

(ТАСС).

Варшава.

ВЬЕТНАМАЙ ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКА. **Гүрэнэй хүүгэдэй саадуудай нэгэндэ. Түрэлхидэй ажалдаа гү, али Американ эзэрхэг булимтарагшадһаа түрэл городоо хамгаалжа байха үедэнь хүмүүжүүлэгшэд үхибүүдтэеэ шэнэ дуу сээжэлдэжэ байна.**

АПН-эй фото.

БУДАПЕШТ. Свободын талмай.

МТИ—ТАСС-ай фото.

ТОСХОМНАЙ УЛАМ ГОЁ БОЛОХОНЬ

БАРГАЖАНАЙ АДАГ. Хэдыхэн жэлэй саана манай поселок гол түлэб загаһашадай ажаһуудаг жиирэй һуурин гэжэ тоологдодог һэн. Харин мүнөө тосхомнай үдэр бүри ургадэжэ, улам гоё боложо байна гэхэдэ алдуугүй.

Энэ жэлдэ Баргажанай аймагай гурбан леспромхозые мэдэлдээ хамжуулһан «Баргузинлес» гэжэ трест тогтоогдобо. Загаһанай комбинат жэл бүри 3 миллион баанха загаһанай консервэ гаргадаг. Энэ хоёр томо предприятиһаа гадна, ондоо олон коллективүүд тосхондомнай бии. Һотоороо Баргажанай адаг поселок Баргажанай аймагай промышленна түб газарынь боложо байна. Соёл болбосоролой, худалдаа наймаанай болон бусад эмхи зургаанууд мүн лэ улам бүри хүгжэнэ. Жэшээнь, гурбан дабхар гоё һайхан байшантай дунда һургуулидамнай 920-ёод үхибүүд һурадаг юм.

Һаяхан поселково Соведэй гүйсэдхэхэ комитет поселогой шэнэ барилга, болбосон түхэлтэй болгохо хэмжээнүүдые хаража үзэбэ.

Поселогой томо барилгануудай зарим нэгыень дурдабал, жэлдээ 10 миллион хирпиисэ болоод барилгын бусад материал гаргаха комбинат баригдахань. Мүн түмэр-бетон конструкцинуудай комбинат бодхоогдохоор хараалагдана. Гурба-дүрбэн дабхар, олон айлай байха гэрнүүд поселогыемнай шэмэглэнэ. Загаһашадай байрлаха 48 квартиратай гэрэй һуури табигдаа. 960 үхибүүдэй һураха һургуулиин, 150 багашуулай хүмүүжэхэ үхибүүдэй сэсэрлигэй байшан бүтээгдэхэ.

Нэгэ миллион кубометр модо һала болгожо далайгаар эльгээхэ томо порт баригдажа эхилээ.

Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, хүгжэжэ байһан поселогнай ерэхын сагта улам бүри болбосон түхэлтэй, гоё һайхан болохо юм.

В. РЖЕПКОВСКИЙ,
Баргажанай адагай поселково Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ.

ШАЛГАЛТАЯА ҺАЙНААР БАРИНА

Бүхы һургуулинуудай арбадахи, наймадахи классуудта шалгалта боложо байна.

Бэшүүрэй аймагай Шэбэртын дунда һургуулиин директор Б. Санжиев шалгалта тухай иигэжэ хөөрэнэ:

«Арбадахи классай 25 һурагшад ород хэлэ бэшэлгээр һайн бариа. В. Маяковскиин «Ленинэй зүрхэн революциин сээжэ соо лугшана» гэһэн темээр олон һурагшад бэшэнэ, гүнзэгы бодолтойгоор В. И. Ленин тухай уран зохёолой олон номтой танилсаһанаа, ород хэлэнэй грамматикын дүримүүдые һайн мэдэхэ болоһоноо гэршэлээ.

Мүн заримуудынь М. Шолоховой «Шэнэ газар хахалагдаа», Л. Толстойн зохёолнууд сооһоо «Дуратай геройнуудни», И. Тургеневэй «Эсэгэнэр ба үхибүүд» гэһэн темэнүүдээр сочинени бэшэжэ, удхынь яһала гүйсэдөөр тайлбарилаа.

Багшанар Леонид Николаевич Степановай, Антонина Константиновна Халтаевагай үни удаан саг соо заажа, үхибүүдтэ бата бэхи мэдэсэ олгоһониинь эндэ тодороо.

Удаань тус һурагшад геометреэр шалгалтаяа мүн лэ «4», «5» гэһэн сэгнэлтэтэйгээр үгөө.

«Һургууляа түгэсхөөд институдта орохобди, олонхимнай үйлэдбэри дээрэ ажаллахабди» гэжэ һурагшад мэдүүлнэ. Жэшээнь, Баир Гомбоев Ломоносовой нэрэмжэтэ университет — Москва ошохо түсэбтэй. Энэ һурагша тоо бодолгодо, техникын эрдэмээр тон ехэ оролдолго гаргажа, онсо шалгарна.

Тэрэ мүн ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Комсомолой комитедэй гэшүүн Света Степанова баһа ниитын даалгабари шударгыгаар дүүргэдэг, Маргарита Цыренова спортын талаар бэрхэ. Һургууляа дүүргээд, саашадаа харгы замаа элиршүүлэй зүбөөр һунган олохо талаар эндэ мэргэжэлтэдэй, түрэлхидэй үдэшэ, уулзалгануудые үнгэргэдэг байһаниинь ехэхэн туһа хүргэнэ.

Гадна шалгалтаяа бүхы арбадахи классайхидай амжалтатай һайнаар дүүргэжэ гараха байһанда һургуулиин директор лаб этигэһэнээ элирхэйлнэ.

В. ХАМАГАНОВ.

БАРГАЖАНАЙ ҺОНИН

САГААН ЭДЕЭН САЛГИДАНА

«Зунай үедэ һү ехээр һааяа» гэһэн Улаан-Үдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой, Загарайн аймагай Эрхирэгэй совхозой һаалишад болон малшадай уряалые аймагай һаалишад халуунаар дэмжэнэ. «Зунай үедэ үнеэн бүриһөө 1000 литр һү һаахын түлөө мүрысөөндэ оробобди» гэжэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ малай фермынхид, Хурамхаанай совхозой һаалишан А. Любовникова, Баргажанай совхозой Г. Саган, Ленинэй XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудай һаалишад С. Баянаева, К. Гармаева, Баргажанай совхозой Зуһаланай отделениин комсомол-залуушуулай фермэ болон Гааргын совхозой олохон һаалишад мэдүүлбэ. Тэдэнэр аймагайнгаа газетэдэ энээн тухайгаа бэшэхэдээ, һү ехээр һааха арга боломжонуудаа бултыень харуулһан байна.

Мүрысөөнэй эршэ үдэр ошохо бүри улам үргэдэжэ байна.

ЗАГАҺАШАДАЙ ҮҮСХЭЛ

Баргажанай адагай загаһанай комбинадай коллектив республикын бүхы загаһашадта хандалга баталан абаба. Тиихэдээ тэдэнэр арга боломжонуудаа бултыень тооложо үзөөд, байгша ондо загаһа олзоборилхо түсэбөө Агууехэ Октябриин 51 жэлэй ойн баярай үдэр болотор дүүргэхэбди гэһэн уялга абаба. Тус комбинадай бригадирнууд Филипп Афанасьев, Иван Галин, Леонид Крушинский гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд илангаяа һайнаар ажаллаһан, ажаллажашье байна.

ХҮБШЫН БЭЛЭГ

Хурамхаанай совхоздо элдэб тарималнуудые ургуулха тусхай питомник бии юм. Тэрэнь Хурамхаан һууриһаа 4 модоной зайда оршодог. Тус питомнигой 3,60 гектар талмай дээрэ нарһан модоной сагдуулнууд олоор ургуулагдадаг байна. Жэл бүри 3,5 миллион, олонхи ушарта 4—5 миллион нарһан модоной һөөгүүд республикын бүхы лесхозуудта эльгээгдэжэ байдаг. Тэрээнһээ гадна мүнөө жэлдэ Москва шадархи Ожерельскэ плодопитомнигто 100 килограмм, Омско лесхоздо 200 килограмм нарһанай үрһэн эльгээгдэбэ.

КООПЕРАТОРНУУДАЙ АМЖАЛТА

Үндэгэ тушааха гээшэ гүрэнэй түсэбүүдэй нэгэ шухала хэрэгынь болоно. Аймагай кооператорнууд һайнаар ажаллажа, 5 һарын туршада хахад жэлэйнгээ түсэб 155 процент дүүргэв. Жэшээлхэдэ, Баргажанай, Уланай сельпогой худэлмэрилэгшэд илангаяа һайнаар ажаллаа.

БАРИЛГЫН МОДО ЭЛБЭГЭЭР ЯБУУЛНА

Баргажанай һаллалгын участок май һара соо 50 мянган кубометр модо ябталан холбохо түсэбтэй аад, 57 мянган кубометр модо һаллалгада бэлэн болгобо. Энэ хэрэгтэ С. Лебедев, М. Колчаков, С. Елшин гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд шалгараа.

Май һара соо Байгал дээгүүр дүн хамта 23 мянган кубометр модон Баргажанай адагһаа һаллагдан ябуулагдаа.

КУУЗИКУ—ШЭМЭТЭ ТЭЖЭЭЛ

Баргажанай совхозой Павел Иннокентьевич Крыловой хүтэлбэрилдэг овощ ургуулагшадай звено үнгэрэгшэ жэлдэ багахан талмай дээрэ анха түрүүшынхиеэ куузику тарижа туршаһан юм. Тиихэдээ гектар талмай бүриһөө 700—800 центнер энэ үнэтэ, шэмэ ехэтэ тэжээл хуряажа болохо байна гэжэ харуулаа.

Мүнөө жэлдэ тэдэнэр ахар 42 гектар талмай дээрэ энэ ургамалые тариба.

ШЭНЭ БАРИЛГАНУУД

Баргажан һуурин жэлһээ жэлдэ болбосон түхэлтэй боложо байдаг. Һүүлэй 1,5—2 жэл соо эндэ шэнэ Гагаринай нэрэмжэтэ үйлсэ мүндэлөө. Энэ үйлсөөр 8 байратай хоёр дабхар дүрбэн гэр шэнээр баригдаа. Гадна тус тустаа 8 байратай мүн лэ 2 гэрэй барилга дүүрэхэ дүтэлөө.

Тэрэшэлэн аймагай түбтэ улад зониие ажаһуудалай талаар хангаха комбинадай хоёр дабхартай шэнэ байшан баригдажа, ашаглагдаа бэлэй. Гадна Ленинэй нэрэмжэтэ үйлсын 1200 метр зайе асфальтаар хушаха хүдэлмэри һаяшаг эхилбэ.

С. БАИРОВ.

ООН-ой АЮУЛГҮЙН СОВЕДТЭ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Июниин 17-до эндэ Аюулгүйн Соведэй заседани болобо. Тэрэ хадаа ядерна зэбсэггүй оронуудта аюулгүй байлгые найдуулха тухай асуудал тушаа СССР-эй США-гай, Англиин 1968 оной июниин 12-то дурадхаһан резолюциин хамтын проектые хаража үзэхэ юм.

Заседани дээрэ үгэ хэлэһэн Совет делегациие толгойлогшо В. В. Кузнецов Советскэ Союзай правительствын мэдүүлгые уншажа үгөө. СССР-эй правительство хадаа ядерна буу зэбсэг тараахагүй тухай договорто гараа табихаар яһала олон гүрэнүүдэй мэдүүлһэн хүсэлэниие үндэрөөр сэгнэнэ гэжэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Ядерна буу зэбсэг гү, али бэшэшье тэһэрдэг ядерна түхеэрэлгэнүүдые хэнһээшье дамжуулан абахагүй, тэрэшэлэн тиимэ юумэндэ хиналта табиха, ядерна зэбсэг гү, али бэшэшье тэһэрдэг ядерна түхеэрэлгэнүүдые бүтээн гаргахагүй ба ямар нэгэ аргаар худалдан абахагүй, мүн ядерна буу зэбсэг гү, али бэшэшье тэһэрдэг ядерна зүйлнүүдые бүтээн гаргалгада ямаршье туһаламжа үзүүлхэгүй гэһэн уялга эдэ гүрэнүүдэй бэе дээрээ даажа абахаар бэлэн байһаниие бидэнэр һайшаанабди гэбэ.

Ядерна буу зэбсэг хэрэглэһэн ээрхэг түримхэй добтолгодо ороһон гү, али тиимэ аюулда орохоёо байһан энэ договорто гараа табиһан ядерна зэбсэггүй ямаршье гүрэндэ ООН-ой Уставай ёһоор дэмжэлгэ үзүүлхын тулада Аюулгүйн Соведэй зүгһөө дары түргэн хэмжээ абаха ябадал түйлаха хүсэлэнтэй байһанаа Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин Аюулгүйн Соведэй сагүргэлжын гэшүүн болоһон Советскэ Союз лаблан гэршэлнэ гээд мэдүүлгэ хэлэгдэнэ.

Ядерна зэбсэггүй оронуудай аюулгүй байлгые найдуулха тухай Аюулгүйн Соведэй резолюциин хүсэндөө орохотой хамта, мүн Советскэ правительствын мэдүүлгэ нэгэн доро хүсэндөө орохо юм гэжэ В. В. Кузнецов тэмдэглэбэ. Советскэ Союз хадаа ядерна буу зэбсэг хэрэглэхэ ябадал хорихо, мүн тиимэ зэбсэгэй нөөсые үгы хэхэ, ядерна буу зэбсэг дууһан хорихо, буу зэбсэгүүдые бүгэдэ ниитээрээ дүүргэн хуряаха мэтын асуудалнуудые урагшатай һайнаар шиидхэхын тулада энээнһээ хойшодоошье үсэд нэтэрүүгээр оролдожо байха юм гэжэ тэрэ хэлээ.

Англиин түлөөлэгшэ лорд Карадон, США-гай түлөөлэгшэ А. Гольдберг гэгшэд Аюулгүйн Соведэй заседани дээрэ өөһэдынгөө правительствануудай үмэнэһөө мүн тиимэрхүү мэдүүлгэнүүдые хэһэн байгаа.

СССР-эй, США-гай, Англиин делегацинуудай Аюулгүйн Соведтэ дурадхаһан резолюциин проект тушаа дуугаа үгэхэ үедэ Франциин делегаци һаналаа мэдүүлэнгүй байха һанаатай гэжэ Франциин түлөөлэгшэ А. Берар зааһан байна. Тиихэдээ Франциин правительство ядерна буу зэбсэг тараахагүй тухай уласхоорондын договор баталха зам дээрэ тойбо татаха гэһэн ямаршье бодолгүй гээд тэрэ тэмдэглэбэ.

СССР-эй, США-гай болон Англиин дурадхаһан резолюциин проект зүбшэн хэлсэхын тулада, Аюулгүйн Соведэй удаадахи заседани июниин 18-най үглөөгүүр болохо юм.

ФРГ-дэ онсо шанга диктатура тогтоохо аюулда эсэргүүсэһэн, онсо шанга хуулинуудые буруушааһан ехэ ехэ жагсаалнууд Бонндо болобо. Зураг дээрэ: жагсаалда хабаадагшад Бонной үйлсөөр ябаһаар байна.

АДН-эй — ТАСС-ай телефото.

1968 ОНДО ОЁГДОХО ХУБСАҺАНАЙ ВЫСТАВК[А]

1968 оной туршада үмдэхэ хубсаһанай модельнүүдэй выставкэ һаяхан «Прогресс» кинотеатрай ехэ зал соо нээгдээ.

Выставкэ нээлгэдэ республикын мэдээжэ уран зураашад, соёл культурын түлөөлэгшэд байлсаа. Оёдолой нэгэдэлэй главна инженер Зинаида Федоровна Ателег выставкэ нээлгэдэ зорюулан үгэ хэлэхэ зуураа иигэжэ мэдүүлээ:

— Тус выставкэ ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангаха министерствын техническэ мэдээсэлэй Центральна бюрогой үүсхэлээр эмхидхэгдээ.

Выставкэ нээлгэдэ уряалаар ерэһэн Тимофей Абрамович Рудь, Дашинима Дугарович Дугаров, искусствоведениин эрдэмэй кандидат Валентина Цыреновна Найдакова болон бусад үгэ хэлээ.

Уран зурааша-модельер Клара Павловна Ангашановагай выставкэдэ зорюулжа зураһан хубсаһануудай моделиин эскизүүдые эндэ ерэгшэд һонирхон хараха байха гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

Буряад хубсаһанай, союзна республикануудта үмдэхэ национальна хубсаһануудай түхэлтэйгөөр, тэрэшэлэн мүнөө үедэ Европодо үмдэдэг хубсаһанай түхэлтэйгөөр зуратдаһан олон моделиин эскизүүд выставкэдэ табяатай.

Выставкын нээгдэһэнһээ хойшо багахан саг үнгэрөө гэбэшье, элэ үдэрнүүдтэ хүнүүд олоороо ерэжэ харана.

Шэнэ модын хубсаһанай дүрсэ харуулһан выставкэ июлиин 1 хүрэтэр үглөөнэй 10 часһаа үдэшын 10 час хүрэтэр ажаллаха юм.

И. БУДАЕВ.

Зурагууд дээрэ: 1. хубса[һанай] модельнүүдэй эски[з]... зураһан уран зурааша-мод[ельер] Клара Павловна Ангашанова ... [выс]тавкэ нээлгэ дээрэ үгэ х... байна. 2. К. П. Ангашано[ва]... зураһан хубсаһануудай эски[зүүд]...

Авторай фо[то]...

ХИЛЬЫН САДАҺАА
ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

ЛАОСЫЕ БОМБОДОНО

ХАНОЙ. (ТАСС). Самнеа гэжэ провинциин тосхонуудые Америкын хоёр самолет июниин 7-до буудаһан, бомбодоһон байна. Тиихэдээ амгалан һууһан олон хүнүүдые алаһан, горитой ехэ гарза хохидол ушаруулһан байгаа гэжэ ВИА агентство дамжуулна.

Майн 13-да Америкын самолёдууд Саваннакет гэжэ провинцида хорото зүйлнүүдые сасан хаяжа, тэрээн дээрэһээ амгалан һууһан зоной дундаһаа хүнүүд олоороо үхэбэ.

Лаосой арад зондо харша иимэ аашаа гаргаһантайнь дашарамдуулан, Лаосой коалиционно правительствын информаци, пропагандын болон туризмын министр, Нео Лао Хак Сат гэжэ партиин ЦК-гай Генеральна секретарь Фуми Вонгвитит гэгшэ Лаос тушаа 1961—1962 онуудта болоһон Женевскэ конференциин түрүүлэгшэнэртэ буруушаалтын телеграмма эльгээбэ. Тиихэдээ Лаосой арад зондо эсэргүү гэмтэ аашануудые хэхэеэ болижо, Лаосой бэеэ даанхай, бүрин эрхэтэ байдалые сахихаар Америкын ээрхэг түримхэйшүүлые баадхаха тушаа шанга хэмжээ абахыень Фуми Вонгвитит эриһэн байна.

ЛАОСТО БУУДАЖА УНАГААБА

ХАНОЙ. (ТАСС). Лаосой сүлөөрэлгын арадай армиин сэрэгшэд майн 31-дэ болон июниин 1-дэ Саваннакет гэжэ провинцида (Доодо Лаос) Америкын хоёр самолёт буудажа унагааһан байгаа. Энээн тухай ВИА агентство мэдээсэнэ.

АҒААРАЙ ДОБТОЛГО ТУХАЙ ДОХЁО

ХАНОЙ. (ТАСС). Июниин 18-да Ханойдо тэндэхи сагаар 13 час 30 минутада агаарай добтолго тухай дохёо үгтөө.

ДРВ-гэй ниислэл хотын агаарай дайдаа руу Американ самолёт сүмэрэн оробо.

Тус городой агаарай добтолгоһоо хамгаалха частинууд дайсанай самолёдые буудаһан байгаа.

ЛИВАНАЙ БУРУУШААЛГА

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). ООН-ой дэргэдэхи Ливанай саг үргэлжын түлөөлэгшэ Аюулгүйн Соведэй Түрүүлэгшэдэ бэшэгээр хандаба. Тиихэдээ июниин 14-нэй һүниин хахадта Израилиин бүлэг солдадууд Ливанай хилэ дабажа гараад, Мейс Аль-Джебель гэжэ тосхониие миномёдоор буудаба гэжэ мэдээсэнэ. Тэрээн дээрэһээ болоно, энэ тосхондо һуудаг дүрбэн хүн шархатаһан, 10 гэр байшангууд һандаргагдаһан байба.

Ливанда эсэргүү иимэ ээрхэг түримхэй аашаа дээрэһээнь харахада, Израилиин бусадай газар нютаг булимтаран абаха һанаатай байдагынь элирнэ гэжэ тэрэ бэшэг соо хэлэгдэнэ. Израилиин иимэ аашаа хадаа тэндэхи газар нютагта амгалан тайбан байдалда аюул ушаруулна.

ХАНИ ЁҺОНОЙ ДЭМЖЭЛГЭ

ХАНОЙ. (ТАСС). Японой Коммунис партиин, мүн тус оронной бэшэшье политическэ партинуудай болоод демократическа ниитын эмхинүүдэй зүгһөө маанадые тон халуунаар угтаа гэжэ һаяхан Япон ошоод ерэһэн вьетнам-японой хани барисаанай Холбооной делегациие толгойлоһон Ха Сюан Чуонг гэгшэ мэдүүлбэ.

Энэ айлшалгын дүнгүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ зорюулһан суглаан дээрэ Ха Сюан Чуонг үгэ хэлэхэдээ, Японой арад зон политическэ талаар дэмжэлгэ үзүүлхэһээ гадна, национальна гүрэнөө аршалхын түлөө Америкын ээрхэг түримхэй добтолгодо эсэргүүсэн тэмсэжэ байһан вьетнам арадта материальна туһаламжа үзүүлхын түлөө Японой Коммунис партиин үүсхэлээр эхилһэн хүдэлөөниие дэлгэрүүлжэ байна гээд тэмдэглэбэ. Тэрэ хадаа хани барисаанай болон дэмжэлтын мэдэрэл үзүүлжэ байһанайнь түлөө япон арадта баясхалан хүргэбэ.

Суглаан дээрэ байлсагшадай дунда вьетнам-япон арадуудай хани барисаанай холбооной түрүүлэгшэ Чань Зань Туен, Японой Коммунис партиин ЦК-гай гэшүүн Цутому Хосино, мүн бэшэшье япон айлшад бии байба.

ФРАНЦИИН СОЦИАЛЬНА ФРОНТ ДЭЭРЭХИ БАЙДАЛ

ПАРИЖ. (ТАСС). Өөһэдынь табиһан эрилтэнүүдые хангахаһаа хүлһэнэй хүдэлмэришэдые баригшадай үсэд шангаар арсалгатай ушарһан «Пежо», «Ситроен» гэжэ автомобиль бүтээдэг компанинуудай, «Юзинор» гэжэ компаниин металлургическа заводуудай, мүн бэшэшье предприятинуудай хүдэлмэришэд забастовко хэжэ үргэлжэлһөөр. Илалта түйлаһанай һүүлээр хүдэлмэреэ хэжэ һэргээхэ гээд ажалшадай шиидхэһэн газарта оршон байдалынь аажамаар гуримтай боложо байнхай.

32 үдэр соо забастовко хэһэнэй һүүлээр «Рено» компаниин 66 мянган ажалшад мүнөөдэр өөһэдынгөө хүдэлмэриин газарнуудые эзэлбэ. Париж шадар Булонь-Бийянкур гэжэ городто байдаг компаниин предприятинууд дээгүүр забастовкодо хабаадагшад өөһэдынгөө бата нэгэдэлтэй, нягта жагсаалтай байһанай ашаар түйлаһан илалтаяа олоной жагсаал хэжэ тэмдэглэбэ. Тиихэдээ забастовкын үедэ заводуудай үүдэндэ налбажа байһан улаан тугуудаа бариад, мүн «Интернационал» дуулалдаад, город соогуур ябажа гараа.

„Рено" заводуудай хүдэлмэришэдэй илалта

ПАРИЖ. (ТАСС). «Рено» гэжэ автомобильна заводуудай 66 мянган хүдэлмэришэдэй нэгэ һара соо үргэлжэлһэн забастовко тэдэнэй илалтаар дүүрэбэ. «Правительство буужа үгэхэ баатай болоо һэн»,—гээд Бүгэдэ ниитын Ажалай Конфедерацида оролсодог профсоюзай секретарь Эмэ Альбоэр мэдүүлбэ.

«Рено» заводуудай хүдэлмэришэдэй табиһан бүхы эрилтэнүүдые дирекциин дүүрэн хангаагүй байбашье һаань, мүнөө түйлаһан ашаа үрэмнай яһала шухала удхатай байха юм гэжэ Бүгэдэ ниитын Ажалай Конфедерациин тарааһан листовко соо хэлэгдэнэ. Тиихэдээ июниин 18-най вторнигһоо эхилжэ, хүдэлмэреэ һэргээжэ эхилхыень забастовко хэгшэдые уряалба. Зүгөөр, мүнөөнэй шата дээрэ дирекциин арсаад байһан эрилтэнүүдые хангахын түлөө тэмсэл огтолон зогсоогдохо бэшэ юм.

«Рено» заводуудай хүдэлмэришэд забастовкоёо болюулха гэһэн шиидхэбэриие диилэнхи олонхиин дуугаар баталан абаа.

БУУ НАЙМААЛАГШАД ЭСЭРГҮҮСЭЖЭ БАЙНАД

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Сенатор Роберт Кеннедиин алуулһанай һүүлээр США-да буунуудые худалдаха хэрэгтэ хиналта табиха гэһэн үгэ хүүр улам олоор гарадаг болонхой. Буу наймаалаад почтоор эльгээхэ ябадалые хизаарлаха хуули гаргаха гэһэн олон мянган бэшэгүүд сенаторнуудай болон конгрессменүүдэй нэрэ дээрэ абтажа байна.

Хэтэрхы баруунай үзэлтэй этэгээдүүд, мүн буу наймаалагшад иимэ хэмжээ абахые ехээр буруушаана. Тэдэнэй үзэл бодолые элирхэйлэгшэ сенатор Термонд гэгшэ Америкада нэгэшье хүн буу бариха эрхэеэ хаһагдаха ёһогүй гэжэ мэдүүлбэ. Буу худалдалгые гуримтай болгохо асуудалда федеральна засагаархин оройдоошье хамаархаха ёһогүй гээд тэрэ хэлээ.

ХОРО ШАРАА БУСАЛНА

БОНН, июниин 18. (ТАСС). Республикынгаа ажалшадай социализм байгуулһан илалтануудые, мүн өөрынгөө гүрэн түрын бүрин эрхые аршалан хамгаалхын тулада зорюулһан ГДР-эй правительствын хэмжээ ябуулганууд тушаа Бонной засагаархин хоро шараа бусалһан элдэб хардалга гүрдэлгэ ябуулжа байнхай.

Үсэгэлдэр ФРГ-гэй бүхы газар нютагуудта хорото һаналай митингнүүд болоожо, тэрээн дээрэ Бонной тушаалта хүнүүд үгэ хэлэһэн байгаа. Бонной канцлер Кизингер Баруун Германиин радиогоор болон телевиденеэр үгэ хэлээ.

Бонной политигуудай хэлэһэн үгэнүүдэй уг зорилгонь хадаа, «бүхы Германиие өөһэдөө гансаараа түлөөлхэ» гэһэн Бонной эрилтэдэ шэнэ сохилто хэһэн ГДР-эй правительствын хэмжээнүүдые муушалха мугнаха, хардалга гүрдэлгэ хэхэ гэһэн байһан бэшэ.

ҺАЙШААЛТАЙ ДҮН

Райпрофсожой президиум, түмэр замай Улаан-Үдын отделениин хүтэлбэрилэгшэд түмэр замай станцинуудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй май һарын дүн согсолон гаргаба.

Олон коллективүүд абаһан социалис уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэһэн байна. Мысовая станциин коллектив бултанһаа һайн үрэ дүн түйлажа, мүрысөөндэ эрхимлэжэ гараба.

Станциин хүдэлмэришэд ваго[н]... ашаа буулгаха даабаряа 115 [про]цент дүүргэв, вагонуудай мин[ут]... сагые нэгэ часаар хороогоо.

Тальцы станциин коллекти[в]... дохи һуурида гараа. Социалис [мүры]сөөндэ эрхимлэһэн эдэ хоер ст[анциин] коллективүүдтэ дамжуулгын [улаан] тугууд барюулагдаба.

М. СОЛОМЕННЫ[Й]

ГОРОДОЙ НАЙМААШАДАЙ ЗҮБЛӨӨН

Улаан-Үдэдэ һаяхан городой худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөндэ сугларжа, 5 һарынгаа хүдэлмэриин дүн гаргаба.

Промышленна эд бараа худалдадаг конторын (горпромторгын) магазинууд таба һарынгаа түсэб 106 процент дүүргэжэ, даалгабариһаа гадуур 1 млн. 142 мянган түхэригэй наймаа хээ. Социалис мүрысөөндэ № 3 «Детский мир» (директорынь нүхэр Федорова, № 2 (эрхилэгшэнь нүхэр Беседина), № 40 (директорынь нүхэр Бурцев) магазинуудай коллективүүд этээ һайн түйлалта харуулаа.

Городой наймаашадай амжа[лта]... хай хэлэхэ зууралаа, элид... КПСС-эй горкомой нэгэдэхи се[кретарь] нүхэр Бирюков хүдэлмэриэ[й]... далнууд, шиидхэгдээгүй асуу[дал]... саашанхи зорилгонууд дээрэ... Элидхэл зүбшэн хэлсэһэнэй ... далдаа наймаанай түрүүшүү[д]... тиин горкомой, гүрэнэй ... наймаанай болон эд хэрэгэ[лэй] кооперациин хүдэлмэри... профсоюзай обкомой Хүндэл[элэй грамота], бүлэгүүд эрхим наймаа[най] магазинуудые даагшадта ... даа.

Д. КОЛМА[КОВ]

ЛАГЕРИИН ХАҺА ЭХИЛЭЭ

Һаяхан Улаан-Үдын багшанарай училищиин 350-аад студентнэр Дээдэ-Онгостойн «Спутник» гэжэ пионернүүдэй лагерьта педпрактика гараба.

Эндэ үглөөнэй найман часһаа үдэшын харанхы болотор улаан галстугтай, сагаан самсатай студентнэр хэдэн отрядууд болон иишэ тиишээ гэшхэлнэд. Тэдэнэр мүнөө зундаа республикын бүхы аймагуудай пионернүүдэй лагерьта ошожо, тус тустаа һарын практика гараха юм. Тиимэһээ пионернүүдэй дунда ямар хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ хэрэгтэй эндэ танилсаба бшуу. Жэшэ[элхэдэ], Тэдэнэр строевой харалга, ...пийскэ нааданууд, минер[алнуу]дые хайшан гээд суглуул[ха], ...гамалнуудтай танилсалга, ...дуу сээжэлдэлгэ болон ... эмхидхэлгэ гэхэ мэтын ... ябуулганууды эрхилээ. Г[адна] тэдэнэр түүдэг носоожо, хат[арай наадан]да эмхидхээ.

Эдэ бүхы хэмжээ ябуу[лгану]дые бэелүүлхэ талаар отря[дуудай] дунда мүрысөөнүүд үнгэ[рүүлэ]жэ, олон отрядууд медаль ... вымпелнүүдтэ хүртөө.

С. БАЛДУ[ЕВ]

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: Үйлэдбэриин культура гэһэн түрүү бэшэг. Монголой Арадай Республикын делегациин Буряад орондо айлшалжа байһан тухай материал. «Республикын ажалай алхам» гэһэн гаршаг доро информацинууд. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: Яруунын аймагай Яруунын совхозой ахалагша хонишон Ц. Д. Бадмаевай ажал хүдэлмэри тухай тусхай хуудаһан.

Гурбадахи хуудаһанда: «Шэнэ түрүүлэгшэ» гэһэн В. Шелковниковой очерк. Дэлхэйн һони[н]. Тан нютагай һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: ... хөөрэлдөөн. Спорт. Фоторе[портаж]. Искусствын һонин.

САГАЙ УЛАР[ИЛ]

Улаан-Үдын авиаметстан[циин] дээсэһэнэй ёһоор, мүнөө[дэр рес]публика доторнай бага зэрэ[г] ...тэйшэг байха. Ахын, Түнх[энэй], хааминай, Баунтын, Яруу[нын ай]магуудта бороо орохо, буса[д аймагуудта] бороо орохогүй. ...тээһээ һулахаанаар һалхил[хи]то. Байгал шадарай, Ахын, ...нэй аймагуудта 16—21, ... аймагуудта 21—26, Улаа[н-Үдэдэ] һүниндөө 8—10, үдэрынь 2... градус дулаан байха.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУД[ЕНОВ]

Манай адрес, телефонуу[д]

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора 5..., приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактора 62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—6..., отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—6..., 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленности строительства—61-35, советского строительства и быта 6..., культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров 67-81 ...формации—34-05, общественная приёмная—56-62, маши[нописное] бюро—57-63, фотолаборатория—33-61

Гор. Улан-Удэ типография Управления по печати при [Со]вете Министров БурАССР

Н-01593. Зак. № 5...